

ZOO
LIBEREC

ARCHA

DIVIZNA

LIDOVÉ
SADY

ZPRÁVA O ČINNOSTI

ZOO LIBEREC, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
ZA ROK 2022

LIBEREC 24. 4. 2023

Obsah

1 Úvodní část.....	3
1.1 Název a sídlo organizace	3
1.2 Soupis pracovišť.....	3
1.3 Předmět činnosti.....	3
1.4 Mise, vize, hodnoty organizace.....	5
1.5 Organizační struktura a počet zaměstnanců	7
1.6 Členství v odborných profesních organizacích	6
1.7 Majetek.....	8
2. Specifická odborná část.....	22
2.1 Záchrana druhů - ex situ projekty	22
2.2 Projekty in situ	27
2.3 Investice a opravy.....	29
2.4 Záchranná stanice pro druhy české přírody, městský útulek – ARCHA.....	30
2.5 Vzdělávání a environmentální výchova – DIVIZNA.....	32
2.6 Kulturně vzdělávací akce – Lidové sady a Dětský koutek	35
2.7 Statistické údaje – celková návštěvnost	39
2.8 Marketing – akce pro návštěvníky	40
2.9 Sponzoři a partneři	41
3. Ekonomické ukazatele.....	42
3.1 Analýza tvorby výnosů, zhodnocení ve srovnání s předchozím rokem	42
3.2 Rozbor čerpání rozhodujících položek nákladů	44
3.3 Plnění soustavy ukazatelů k rozpočtu	46
3.4 Zhodnocení čerpání účelových prostředků a dotací z veřejných rozpočtů a jejich vypořádání.....	47
3.5 Vyhodnocení doplňkové činnosti a mimorozpočtových zdrojů	47
3.6 Výsledky inventarizace a vypořádání případných inventarizačních rozdílů.....	48
3.7 Finanční fondy.....	52
3.8 Stav pohledávek a závazků.....	53
3.9 Výsledky vnitřní a vnější kontrolní činnosti	53
3.10 Návrh na rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku zaplacen.....	53
3.11 Bilance mzdových nákladů za rok 2022 - hlavní i vedlejší činnost	53
4. Závěrečné slovo ředitele Zoo Liberec.....	54

panda červená

ÚVOD

Rok 2022 byl pro libereckou zoologickou zahradu zlomový a procesně zcela nový. V předchozím roce probíhaly intenzivní přípravy na přechod pod nového zřizovatele (nový název organizace, nové IČ, bankovní účty, smluvní vztahy...). Celý rok 2022 byl pak kontinuálním procesem praktických kroků k fungování zoo s pravidly a směrnicemi krajské organizace. Byla nutná řada konzultací a hledání řešení, seznamování s toky informací i financí. V neposlední řadě muselo dojít i ke změnám přístupu k interním krokům plánování i k přehodnocení některých pracovních pozic.

1 ÚVODNÍ ČÁST

1.1 Název a sídlo organizace

Zoo Liberec, příspěvková organizace

se sídlem Lidové sady 425/1, 460 01 Liberec 1

IČO: 10973583, DIČ CZ10973583

zapsaná v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Ústí nad Labem v oddíle Pr, vložka 1191

zastoupená MVDr. Davidem Nejedlem, ředitelem organizace

1.2 SOUPIS PRACOVÍŠŤ

Zoo Liberec

Lidové sady 425/1

Liberec 1, 460 01

KSC LIDOVÉ SADY

Lidové sady 425/1, Liberec 1

Liberec 1, 460 01

KSC Lidové sady spravuje i Dětský koutek

SEV DIVIZNA

Městské středisko ekologické výchovy při Zoo Liberec

Lidové sady 425/1

Liberec 1, 460 01

ARCHA

Centrum pro zvířata v nouzi při Zoo Liberec

Ostašovská 570

460 11 Liberec

1.3 PŘEDMĚT ČINNOSTI

Zoo Liberec dle Obchodního rejstříku provozuje hlavní a doplňkovou činnost.

1.3.1 Hlavní činnost

Organizace má poslání v souladu s právem Evropských společenství přispět k zachování biologické rozmanitosti volně žijících živočichů a jejich prostředí, a to prostřednictvím chovu jednotlivých druhů v lidské péči, jakožto záložních populací, se zvláštním zřetelem na záchranu ohrožených druhů; výzkumu divokých druhů v lidské péči i ve volné přírodě a prostředí, ve kterém se vyskytují; účasti na projektech spojených s ochranou volně žijících druhů; a účastí na zdělávání laické i odborné veřejnosti, jakož i vychovávání veřejnosti k ochraně přírody, v souladu se zákonem o zoologických zahradách č. 162/2003 Sb. Příspěvková organizace soustřeďuje v expozicích a chovatelských zařízeních vybrané druhy zvířat, zejména těch, kterým hrozí vyhubení. Ve spolupráci s národními a mezinárodními institucemi, jejichž členy se může stát, organizuje jejich chov, účastní se výzkumu, vzdělávání a projektů na ochranu divokých druhů v místě jejich přirozeného výskytu. Touto činností se zapojuje do celosvětového úsilí o zachování ohrožených druhů zvířat a prostředí, ve kterém se vyskytují. Ve svých zařízeních může poskytovat i péči handicapovaným či státem zabaveným zvířatům. Expozice slouží i k informování veřejnosti o problémech ochrany přírody a životního prostředí a k soustavnému ekologickému vzdělávacímu a výchovnému působení. Příspěvková organizace vytváří ve svém areálu prostředí vhodné pro oddech návštěvníků a obyvatel města a pro využití volného času. Organizace chová a provádí výzkum druhů v podmínkách, které směřují k zajištění biologických a ochranných požadavků jednotlivých druhů a požadavků na zajištění populace, zdraví a pohody druhů jak v péči člověka, tak ve volné přírodě. Za tím účelem zejména:

- obohacuje jednotlivým druhům vyhrazené výběhy pro ně specifickými doplňky a udržuje vysokou úroveň chovu, ustájení a reprodukce živočichů s kvalitním programem veterinární péče a výživy a jejich předvádění návštěvníkům; vytváří vyvážené a esteticky účinné prostředí svého areálu jako celku i v jednotlivých expozicích; zabezpečuje výstavbu, rekonstrukci, modernizaci a běžnou údržbu chovatelských, expozičních a dalších technických, hygienických a jiných zařízení určených provozem zoologické zahrady, péči o areál včetně lesoparku a služby návštěvníkům;
- předchází šíření parazitů a původců nálezů z vnějšího prostředí pomocí technických a protinálezových opatření; vede o své kolekci živočichů průběžné záznamy způsobem přiměřeným sledovanému druhu; provádí likvidaci odpadů z provozu příspěvkové organizace;
- provádí a účastní se výzkumu prospěšného pro ochranu druhů a jejich biotopů; provádí a účastní se praktické ochrany přírody za účelem ochrany druhů v jejich přirozeném prostředí;

- účastní se vzdělávání formou výuky, publikací a transferem znalostí;
- účastní se školení v ochranářských a výzkumných dovednostech nebo výměny informací ve vztahu k ochraně druhů, chovu ohrožených nebo vzácných druhů živočichů v lidské péči s cílem uchování biologické rozmanitosti mimo jejich přirozená stanoviště nebo v jejich přirozeném prostředí, nebo se účastní odborně zajištěného znovu vysazování druhů volně žijících živočichů do původních areálů výskytu / repatriace, reintrodukce/, spolupracuje s národními a mezinárodními institucemi působícími v oblasti péče o životní prostředí ochrany přírody, výzkumu a vzdělávání; v případě potřeby spolupracuje i s dalšími zařízeními, které pro svůj provoz potřebuje.
- Prodává, kupuje, směňuje, dává a přijímá do deponace zvířata k uskutečnění svých chovatelských a expozičních programů a plánů s jinými subjekty v tuzemsku i zahraničí; přijímá dary zvířat; dále je oprávněna darovat zvířata v souladu se zákonem č. 162/2003 Sb. o podmínkách provozování zoologických zahrad v platném znění; tyto úkony provádí buď přímo, nebo za účasti zprostředkovatelských organizací; obdobně získává a vydává rostliny, chovatelská zařízení a prostředky, léky, pomůcky, stroje a další předměty a materiály k zajištění svého provozu; prodává a vyměňuje rostliny včetně pomůcek k jejich pěstování, prodává, vyměňuje a kupuje krmivá a může provádět vlastní výrobu krmiv a vlastní zemědělskou výrobu.
- V oblasti ochrany přírody provádí zpracování odborných studií a poradenství. Organizace podporuje výchovu, vzdělávání a osvětu veřejnosti k ochraně přírody a životního prostředí, zejména pořádáním vzdělávacích aktivit, které mají různou formu a využívají různých metod. Pro tyto vzdělávací aktivity si zřídila příspěvková organizace mimo jiné specializované středisko ekologické výchovy, jehož náplní je i příprava a realizace ekologických výukových programů a vzdělávání odborné veřejnosti například z řad pedagogů, pracovníků zoo a podobně. Příspěvková organizace dále provádí osvětu návštěvníků především poskytováním informací o vystavených druzích, jejich přírodních stanovištích a úloze v ekosystémech;
- Informuje o ochranářských projektech, na kterých spolupracuje nebo je sama realizuje; spolupracuje s národními a mezinárodními organizacemi působícími v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty nebo organizuje součinnost při osvětových a vzdělávacích akcích pro širokou veřejnost; v případě potřeby spolupracuje i s dalšími zařízeními, které pro svůj provoz potřebuje; organizuje v oboru své činnosti odborné vzdělávací aktivity, setkání, symposia, přednášky, výměnné burzy, výstavy a podobné akce, zajišťuje výrobu informačních a vzdělávacích materiálů.
- Organizace zajišťuje provoz Centra pro zvířata v nouzi, tzn. provoz: útulku pro nalezená a opuštěná zvířata ze zájmových chovů; záchranné stanice pro handicapované živočichy fauny ČR podle § 5 odst. 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně příroda a krajiny; ekologické vzdělávací stanice
- Podle zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění platných předpisů, a prováděcích předpisů řídí a koordinuje výkon veřejné správy, a tedy zajišťuje hrazení nákladů spojených s odchycem a karanténováním odchyceného zvířete, není-li jeho chovatel znám: v rámci ochranných a zdlavacích opatření provádí odchyt toulavých psů a koček, popř. jiných na nebezpečnou nákazu vnímavých zvířat v místě a době nařízení zákazu volného pohybu zvířat, provádí odchyt psů a koček a jejich umístění v izolaci Centra v součinnosti s Policií ČR nebo městskou policií, je-li jejich odchyt v zájmu ochrany zdraví lidí a zvířat, popř. v jiném veřejném zájmu; vede o nich evidenci a pečuje o ně podle chovatelských a veterinárních zásad
- v souladu s platnými právními předpisy provádí programy kastrace a tlumení populace zdivočelých zvířat
- při vydávání odchycených zvířat chovateli postupuje podle § 42 zákona o veterinární péči
- zajišťuje sběr kadavérů na území města a jejich následnou likvidaci, hradí náklady na odstranění uhynulého zvířete, není-li jeho majitel znám
- podle § 1058 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zajišťuje pro města a obce na základě uzavřené smlouvy či objednávky výkon činností orgánu příslušného k přijetí nalezených zvířat;
- zajišťuje předání zvířat původním vlastníkům nebo do náhradní péče nových osvojitelům; jedná s vlastníky zvířat o náhradě nákladů, které vznikly v souvislosti s opatrováním nalezeného zvířete, a po uplynutí marné lhůty od nálezu zvířete zastupuje města a obce ve věcech majetkových v případě převodu vlastnických práv ke zvířatům
- provádí regulaci toulavých a opuštěných zvířat v souladu s ustanovením § 13 b zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů
- Organizace provozuje vydavatelskou a nakladatelskou činnost.
- Organizace zajišťuje provoz Kulturního a společenského centra Lidové sady a vykonává činnost kulturní, kulturně-vzdělávací a zábavní, pořádá kulturní produkce, zábavy, výstavy, veletrhy, přehlídky, kurzy, prodejní a obdobné akce.
- Organizace zajišťuje provoz Dětského koutku v lidových sadech, kde vytváří prostředí vhodné pro oddech návštěvníků a obyvatel města a pro využití volného času.

1.3.2 DOPLŇKOVÁ ČINNOST

Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
 Hostinská činnost
 Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin

1.4 MISE, VIZE, HODNOTY

POSLÁNÍ A VIZE ZOO LIBEREC

POSLÁNÍ ZOO LIBEREC

Vtáhnout lidi do světa zvířat takového, jaký je – jedinečného, rozmanitého a ohroženého. Tento svět chránit a zároveň bavit, těšit a vzdělávat lidi.

VIZE ZOO LIBEREC

Zoo Liberec je stabilní a vyhledávaná, mezinárodně uznávaná organizace s nejstarší historií v ČR. V týmu zaměstnanců zoo pracují světově uznávaní odborníci, díky kterým zoo významně přispívá k ochraně přírody u nás i ve světě. Zoo Liberec je otevřená společnost, která prostřednictvím kvalitních kulturně-vzdělávacích programů motivuje a inspiruje veřejnost k zodpovědnému a aktivnímu k životu.

HODNOTY ZOO LIBEREC

- a. otevřenost
- b. stabilita
- c. profesionalita
- d. inovativnost
- e. důvěryhodnost
- f. vnitřní soudržnost

DOBRODRUŽSTVÍ Z POZNÁNÍ

1.5 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA A POČET ZAMĚSTNANCŮ

Počet zaměstnanců se v Zoo Liberec mění s příchodem letního období, kdy se najímají na DPP nebo DPČ sezónní pracovníci na pokladny a do gastro provozů. V Zoo Liberec, příspěvková organizace, byl k 31. 12. 2022 přepočtený stav zaměstnanců za hlavní i doplňkovou činnost 111,69 (úvazky); fyzicky 119 zaměstnanců.

Struktura zaměstnanců podle nejvyššího stupně vzdělání k 31. 12. 2022:

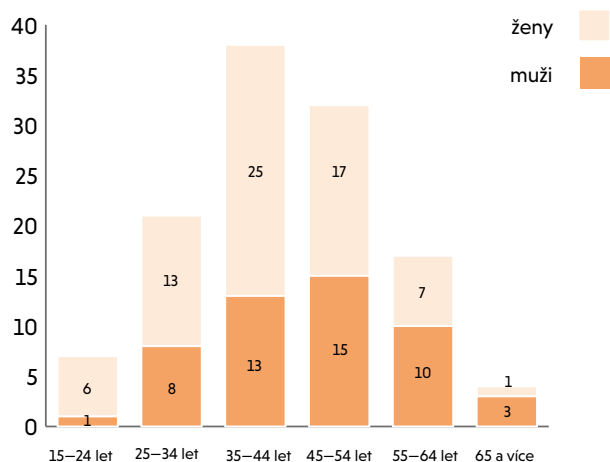
Vzdělání	Muži	Ženy	Celkem	
Základní a bez vzdělání	4	5	9	8 %
Vyučení (bez maturity)	19	16	35	29 %
Střední s maturitou (odborné a všeobecné)	16	35	51	43 %
Vyšší odborné	0	1	1	1 %
Vysokoškolské	10	13	23	19 %
CELKEM	49	70	119	100 %

Věková struktura všech zaměstnanců k 31. 12. 2022 (hlavní + doplňková činnost):

Věková skupina	Muži	Ženy	Celkem	
15–24 let	1	6	7	6 %
25–34 let	8	13	21	18 %
35–44 let	13	25	38	32 %
45–54 let	15	17	32	26 %
55–64 let	10	7	17	14,5 %
65 let a více	3	1	4	3,5 %
CELKEM	49	70	119	100 %
PRŮMĚRNÝ VĚK	43,2 let			

Délka zaměstnaneckého poměru k 31. 12. 2022:

Počet let	Celkem	
0–5 let	51	43 %
6–10 let	30	25 %
11–15 let	16	13 %
16–20 let	15	13 %
21–25 let	5	4 %
nad 25 let	2	2 %
CELKEM	119	100 %

1.6 ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH PROFESNÍCH ORGANIZACÍCH

UCSZO Unie českých a slovenských zoologických zahrad
Union of Czech and Slovak Zoological Gardens

EAZA Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií
European Association of Zoos and Aquaria

IZE Mezinárodní asociace zoopedagogů
International Zoo Educators Association

WAZA Světová asociace zoologických zahrad a akvárií
World Association of Zoos and Aquariums

Species 360 Mezinárodní systém registrace živočišných druhů

sambar skvrnitý

1.7 MAJETEK

1.7.1 NEMOVITÝ MAJETEK - STAVBY

č. řádku	Inventární číslo	číslo LV	Katastrální území	Parcela číslo	Číslo popisné	Druh stavby	Účetní stav majetku předaného k hospodaření - pořizovací cena v Kč	Na majetku vázne zástava ANO/NE
1	ZP1010	14559	682039-Liberec	3208/8, 3208/9	bez č.p.	jiná stavba	1 142 697,72	NE
2	ZP1015	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Buňka-Občerstvení u autíček	33 154,00	NE
3	ZP1017A	14559	682039-Liberec	3208/6	bez č.p.	jiná stavba	917 064,00	NE
4	ZP1017B	14559	682039-Liberec	3208/6	bez č.p.	jiná stavba	420 000,00	NE
5	ZP1019	14559	682039-Liberec	3208/3, 3204/4, 3208/8,	bez č.p.	jiná stavba	2 281 000,00	NE
6	ZP1022	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/3		Výběh žiraf a zeber	3 759 689,54	NE
7	ZP1023	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Buňka-stavební dvůr-levá	15 000,00	NE
8	ZP1024	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Buňka-stavební dvůr-pravá	15 000,00	NE
9	ZP1025	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Buňka plechová-sklad nářadí	11 000,00	NE
10	ZP1027	14559	682039-Liberec	2945/12	bez č.p.	jiná stavba	1 144 205,76	NE
11	ZP1028	5434	682144-Ruprechtice	1646/3	bez č.p.	jiná stavba	946 641,00	NE
12	ZP1031A+B	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Ubikace pro zaměstnance na úseku dravců-horní voliéra	28 200,00	NE
13	ZP1032	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Ubikace(dikobrazů)-1940-lední medvěd	18 595,00	NE
14	ZP1037	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Přivaděč užitkové vody	407 000,00	NE
15	ZP1039	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/5		Sadové úpravy v areálu ZOO	46 000,00	NE
16	ZP1041	14559	682039-Liberec	3208/7	bez č.p.	jiná stavba	964 000,00	NE
17	ZP1043	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/29		Výběh pro mra- vенеčníka	19 580,00	NE
18	ZP1045	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Oplocení areálu ZOO	67 650,00	NE

19	ZP1047	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Oplocení soustavy jezírek	12 467,00	NE
20	ZP1049	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Ubikace pro kozorožce	12 424,00	NE
21	ZP1050	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Oplocení areálu u slonů	266 490,00	NE
22	ZP1051	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Oplocení vč. Ubikací pštrosů	487 000,00	NE
23	ZP1056	nezapsané v KN	682144-Ruprechtice	1646/4, 1646/1, 1639, 1646/3		Odstavná plocha a oplocení Náš domov	377 251,00	NE
24	ZP1060	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/26		Výběh opic v pavilonu exot.zvěře	3 171 736,00	NE
25	ZP1068	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Most u kruhového rybníčku	7 104,00	NE
26	ZP1069	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Oplocení na okruhu-1961(okolo rybníčku)	6 923,00	NE
27	ZP1070	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Bouda pro lamy-1961	5 207,00	NE
28	ZP1071	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Bouda pro kozly	4 894,00	NE
29	ZP1076	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Vyhlídkový pavilon zeber	398 481,40	NE
30	ZP1077	5434	682144-Ruprechtice	1636/2	bez č.p.	jiná stavba	565 306,50	NE
31	ZP1079	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Výběh pro pandy červené	3 306 403,08	NE
32	ZP1081	14559	682039-Liberec	3208/35	bez č.p.	jiná stavba	3 050 606,34	NE
33	ZP1082	14559	682039-Liberec	3208/34	bez č.p.	jiná stavba	5 537 569,58	NE
34	ZP1083	14559	682039-Liberec	3208/33	bez č.p.	jiná stavba	5 462 445,72	NE
35	ZP1088	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Kontaktní ZOO	1 588 224,50	NE
36	ZP1093	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Informační technologie	650 224,00	NE
37	ZP1103	5434	682144-Ruprechtice	1676/4	899	rodinný dům	1 140 841,00	NE
38	ZP1104	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Venkovní osvětlení u střechy bufetu Gibon	307 919,14	NE
39	ZP1109	nezapsané v KN	682039-Liberec	3212/1		Kabelové rozvody venkovního osvětlení-budova LS	146 308,00	NE

40	ZP1110	nezapsané v KN	682144-Ruprechtice	1678/1		Areál dětského koutku	7 455 571,30	NE
41	ZP1111	nezapsané v KN	682039-Liberec	3211/1		Altán	140 189,00	NE
42	ZP1112	nezapsané v KN	682144-Ruprechtice	1678/1		Oplocení,vstupní brána	730 608,00	NE
43	ZP1136	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		Venkovní odpadkové koše-soubor 8ks,u vstupního komplexu	73 180,80	NE
44	ZP1137	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		Stojan na 1kolo-soubor 10ks,u vstupního komplexu	26 136,00	NE
45	ZP1138	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		Turniket plnorozměrový,nerez,kotvícírám, u vstupního komplexu	456 290,23	NE
46	ZP1139	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		Turniket skříňový,nerez-nízkoúrovňový,u vstupního komplexu	624 606,07	NE
47	ZP1140	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		Oplocení z ocelových trubek vč.brány,vstupní komplex	518 694,30	NE
48	ZP1151	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		oplocení z ocelových trubek vč. Brány u Centra	679 857,13	NE
49	ZP1152	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		stojan na 1kolo-soubor 3ks, u Centra praktického vzdělávání	7 840,80	NE
50	ZP1162	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		venkovní lavičky,soubor 8ks,u vstupního komplexu	765 166,79	NE
51	ZP1001	14559	682039-Liberec	3207	785	občanská vybavenost	1 134 876,18	NE
52	ZP1105	5434	682144-Ruprechtice	1678/2	bez č.p.	jiná stavba	394 501,00	NE
53	ZP1169	5434	682144-Ruprechtice	1637	bez č.p.	jiná stavba	207 370,00	NE
54	ZP1185	14559	682039-Liberec	2855/9	bez č.p.	občanská vybavenost	292 393,00	NE
55	ZP1186	5434	682144-Ruprechtice	1677	bez č.p.	občanská vybavenost	2 699 000,00	NE
56	ZP1192	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Bistro u kontaktní ZOO-kontejnerové	956 238,54	NE
57	ZP1029	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Prodejní kiosek občerstvení-UP	27 000,00	NE
58	ZP1033	nezapsané v KN	682039-Liberec	2948/3		Jezírko,hráz,stavidlo	5 956 572,00	NE
59	ZP1035	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Soustava jezírek	389 883,50	NE
60	ZP1036	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Terénní úpravy u provozní budovy	460 355,26	NE

61	ZP1040	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Opěrný plot u antilop koňských	72 000,00	NE
62	ZP1042	14559	682039-Liberec	3208/25	bez č.p.	jiná stavba	12 891,00	NE
63	ZP1052	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/2		Ubikace a bazén tučňáků	250 102,00	NE
64	ZP1053	14559	682039-Liberec	2945/10	bez č.p.	jiná stavba	1 317 864,18	NE
65	ZP1055	14559	682039-Liberec	3208/29	bez č.p.	jiná stavba	255 684,00	NE
66	ZP1059	5434	682144-Ruprechtice	1646/3	bez č.p.	jiná stavba	767 838,60	NE
67	ZP1061	14559	682039-Liberec	3208/11, 3208/12, 3208/27, 3208/28	bez č.p.	jiná stavba/občanská vybavenost	1 381 315,00	NE
68	ZP1063	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Obslužná komunikace	8 906 188,77	NE
69	ZP1064	14559	682039-Liberec	3208/18	bez č.p.	jiná stavby	6 433 187,00	NE
70	ZP1073	14559	682039-Liberec	3208/22	bez č.p.	jiná stavba	1 768 021,00	NE
71	ZP1074	14559	682039-Liberec	2945/11	bez č.p.	jiná stavba	1 087 975,64	NE
72	ZP1075	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Obslužná komunikace-horní část	4 223 992,23	NE
73	ZP1078/1	14559	682039-Liberec	2945/9	bez č.p.	jiná stavba	5 097 135,33	NE
74	ZP1080	14559	682039-Liberec	3208/23	bez č.p.	jiná stavba	4 106 328,90	NE
75	ZP1084/1	14559	682039-Liberec	3208/30	bez č.p.	technická vybavenost	853 242,94	NE
76	ZP1085	14559	682039-Liberec	3208/36	bez č.p.	jiná stavba	15 571 615,58	NE
77	ZP1086	14559	682039-Liberec	3208/37	bez č.p.	jiná stavba	6 385 785,22	NE
78	ZP1087	14559	682039-Liberec	3208/38	bez č.p.	technická vybavenost	6 617 779,86	NE
79	ZP1092	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Ubikace pro lamy a poníky	219 956,00	NE
80	ZP1094	14559	682039-Liberec	2945/13	bez č.p.	víceúčel	1 348 873,78	NE
81	ZP1101	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Opičí ostrov s lávkou, betonová plata na pravém břehu jezera	360 252,00	NE

82	ZP1141	nezapsané v KN	682144-Ruprechtice	1720		odvodnění ul. Sovova	432 312,39	NE
83	ZP1142	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		Zpevněné plochy, komunikace, vstupní komplex, areál ZOO	5 839 705,92	NE
84	ZP1143	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		Přípojka pro informatiku, vstupní komplex, areál ZOO	416 043,29	NE
85	ZP1144	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		rozvody elektro(slaboproud), vstupní komplex, areál	458 657,75	NE
86	ZP1145	nezapsané v KN	682039-Liberec	2645/16, 2645/5, 2645/1		Rozvody elektro(N-N), vstupní komplex, areál ZOO	816 151,44	NE
87	ZP1146	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		Přípojka plynovodu k budově vstupní komplex, areál	358 904,54	NE
88	ZP1147	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		přípojka dešťové kanalizace k budově vstupního komplexu	776 186,38	NE
89	ZP1148	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		Přípojka kanalizace splaškové k budově vstupní komplex	727 484,07	NE
90	ZP1149	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/16		vodovodní přípojka k budově vstupní komplex, areál	403 340,44	NE
91	ZP1153	nezapsané v KN	682039-Liberec	2944, 2945/17, 2945/8, 2945/1		Zpevněné plochy, komunikace, u Centra praktického vzdělávání	3 639 638,93	NE
92	ZP1154	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Rozvody elektro(slaboproud), k Centru praktického vzdělávání	471 780,76	NE
93	ZP1155	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/17, 2945/7, 2945/8, 2944		Přípojka informatiky, k Centru praktického vzdělávání	395 880,38	NE
94	ZP1156	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Rozvody elektro(NN), k Centru praktického vzdělávání	765 886,87	NE
95	ZP1157	nezapsané v KN	682039-Liberec	2944, 2945/17		Přípojka plynovodu, k Centru praktického vzdělávání	334 935,84	NE
96	ZP1158	nezapsané v KN	682039-Liberec	2944, 2945/17, 2945/8		Přípojka splaškové dešťové, k Centru praktického vzdělávání	559 906,33	NE
97	ZP1159	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/17, 2945/8, 2945/7, 3208/17, 2944, 2948/3		Přípojka dešťové kanalizace k Centru praktického vzdělávání	1 473 458,92	NE
98	ZP1160	nezapsané v KN	682039-Liberec	2944, 2945/1		Vodovodní přípojka k Centru praktického vzdělávání	556 960,64	NE
99	ZP1163	nezapsané v KN	682039-Liberec	3212/1		kanalizační přípojka k budově LS425/1-Formanka	105 950,00	NE
100	ZP1164	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Vyhlička u koně převalského/sob	370 316,05	NE
101	ZP1165	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Přístřešek občerstvení u slona	194 253,62	NE

102	ZP1170A	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Vyhlička antilopy koňské	523 482,72	NE
103	ZP1170B	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Oplocení a vjezdová brána do výběhu antilopy koňské	383 182,00	NE
104	ZP1171	nezapsané v KN	682144-Ruprechtice	1678/1		Buňka stavební-Dětský koutek	117 751,54	NE
105	ZP1172	nezapsané v KN	682039-Liberec	3212/1		Buňka stavební-zahrada LS	117 751,54	NE
106	ZP1173	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Buňka stavební-marketing(techn.dvůr)	117 751,54	NE
107	ZP1174	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Oplocení výběhu sob	384 618,30	NE
108	ZP1175	nezapsané v KN	682144-Ruprechtice	1678/1		Zázemí pro rekreační běžce-Dětský koutek	103 250,00	NE
109	ZP1176	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Návštěvnická stezka „RHODODENDRONY“	429 437,47	NE
110	ZP1177	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Návštěvnická vyhlídka“MRAVENEČNÍK a SAMBAR“	789 510,21	NE
111	ZP1179	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Areálové rozvody optické sítě	331 875,32	NE
112	ZP1180	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Dřevěný přístřešek u pavilonu opic-pravý	47 036,09	NE
113	ZP1181	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Dřevěný přístřešek u pavilonu opic-levý	47 036,09	NE
114	ZP1183	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Kamenný val u velbloudů	365 081,20	NE
115	ZP1184	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Akáťový plot u oslů somálských	283 382,00	NE
116	ZP1187	nezapsané v KN	682144-Ruprechtice	1675		Přírodní divadlo-hlediště(amfiteátr Sovova)	1 565 569,00	NE
117	ZP1188	nezapsané v KN	682039-Liberec	2855/9		Zpevněná plocha z betonu vč.schodu, před objektem WC	647,00	NE
118	ZP1189	nezapsané v KN	682144-Ruprechtice	1670/4		Točka autobusu,zpevněná plocha	1 997 914,54	NE
119	ZP1191	nezapsané v KN	682144-Ruprechtice	1678/1		Dětský koutek-vodní fontány	1 508 537,25	NE
120	ZP1193	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Jednotná kanalizace-Bistro u kontaktní ZOO-kontejnerové	294 741,24	NE
121	ZP1005	14559	682039-Liberec	2951	726	občanská vybavenost	4 675 668,00	NE
122	ZP1007	14559	682039-Liberec	3208/31	bez č.p.	jiná stavba	1 575 692,20	NE

123	ZP1008	14559	682039-Liberec	3208/21	bez č.p.	jiná stavba	5 162 909,87	NE
124	ZP1009	14559	682039-Liberec	3208/24	bez č.p.	jiná stavba	2 085 571,79	NE
125	ZP1011	5434	682144-Ruprechtice	1636/1	207	občanská vybavenost	547 714,86	NE
126	ZP1012	14559	682039-Liberec	3206	bez č.p.	jiná stavba	212 416,00	NE
127	ZP1014/A/1/2	14559	682039-Liberec	2945/2	bez č.p.	jiná stavba	3 604 119,05	NE
128	ZP1016	14559	682039-Liberec	3208/20	bez č.p.	občanská vybavenost	24 030 748,75	NE
129	ZP1018	14559	682039-Liberec	2945/6	1411	občanská vybavenost	4 895 460,40	NE
130	ZP1020	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/3		Pavilon žiraf	3 543 909,00	NE
131	ZP1021	14559	682039-Liberec	2945/2	bez č.p.	jiná stavba	2 136 078,00	NE
132	ZP1026	14559	682039-Liberec	3208/7	bez č.p.	jiná stavba	1 468 000,00	NE
133	ZP1030A,B,1	14559	682039-Liberec	3208/10	bez č.p.	jiná stavba	7 972 022,00	NE
134	ZP1057	14559	682039-Liberec	3208/26	bez č.p.	jiná stavba	9 387 398,38	NE
135	ZP1058	14559	682039-Liberec	3208/32	bez č.p.	jiná stavba	2 410 920,09	NE
136	ZP1065	14559	682039-Liberec	3208/19	bez č.p.	občanská vybavenost	31 366 956,59	NE
137	ZP1106	5434	682144-Ruprechtice	1678/3	bez č.p.	jiná stavba	1 120 164,00	NE
138	ZP1107	5434	682144-Ruprechtice	1673	bez č.p.	jiná stavba	801 570,00	NE
139	ZP1108	14559	682039-Liberec	3212/1	425	občanská vybavenost	31 980 862,98	ANO
140	ZP1150	14559	682039-Liberec	2945/15	1412	jiná stavba	18 784 681,36	NE
141	ZP1161	14559	682039-Liberec	2945/6	1411	občanská vybavenost	40 565 937,71	NE
142	ZP1058/A	14559	682039-Liberec	3208/32	bez č.p.	jiná stavba	899 140,00	NE
143	ZP1067	nezapsané v KN	682039-Liberec	2945/1		Dřevěná ubikace pro soby	351 584,60	NE

144	ZP1089	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Infosystém	107 119,00	NE
145	ZP1090	nezapsané v KN	682039-Liberec	3208/1		Kiosek občerstvení u autíček +stánek	96 028,00	NE
							358 065 643,45	

1.7.2 NEMOVITÝ MAJETEK - POZEMKY

č. řádku	Inventární číslo	číslo LV	Katastrální území	Parcela číslo	Druh pozemku/ způsob využití	Výměra m ²	Účetní stav majetku předaného k hospodaření - pořizovací cena v Kč	Na majetku vážně zástava ANO/ NE
1	ZP8013P	14559	682039-Liberec	2948/3	vodní plocha/vodní nádrž přírodní	9877	23 704,80	NE
2	ZP8016P	14559	682039-Liberec	2950/2	trvalý travní porost	2649	6 357,60	NE
3	ZP8017P	14559	682039-Liberec	2950/3	trvalý travní porost	501	1 202,40	ANO
4	ZP8022P	14559	682039-Liberec	3208/2	vodní plocha/vodní nádrž umělá	166	398,40	NE
5	ZP8110P	5434	682144-Ruprechtice	1682/2	zahradka	15	12 000,00	NE
6	ZP8002P	14559	682039-Liberec	2945/2	zastavěná plocha a nádvoří	1961	5 843,80	NE
7	ZP8005P	14559	682039-Liberec	2945/6	zastavěná plocha a nádvoří	679	519 315,20	NE
8	ZP8008P	14559	682039-Liberec	2945/9	zastavěná plocha a nádvoří	95	285,00	NE
9	ZP8009P	14559	682039-Liberec	2945/10	zastavěná plocha a nádvoří	51	154,60	NE
10	ZP8010P	14559	682039-Liberec	2945/11	zastavěná plocha a nádvoří	50	150,00	NE
11	ZP80100P	5434	682144-Ruprechtice	1678/3	zastavěná plocha a nádvoří	68	1 001,00	NE
12	ZP8011P	14559	682039-Liberec	2945/12	zastavěná plocha a nádvoří	49	148,50	NE
13	ZP8012P	14559	682039-Liberec	2945/13	zastavěná plocha a nádvoří	28	103,90	NE
14	ZP8018P	14559	682039-Liberec	2951	zastavěná plocha a nádvoří	236	152 154,56	NE
15	ZP8019P	14559	682039-Liberec	3206	zastavěná plocha a nádvoří	145	92 481,00	NE

16	ZP8020P	14559	682039-Liberec	3207	zastavěná plocha a nádvoří	97	78 400,00	NE
17	ZP8023P	14559	682039-Liberec	3208/3	zastavěná plocha a nádvoří	201	160 800,00	NE
18	ZP8024P	14559	682039-Liberec	3208/4	zastavěná plocha a nádvoří	567	453 600,00	NE
19	ZP8025P	14559	682039-Liberec	3208/5	zastavěná plocha a nádvoří	153	122 400,00	NE
20	ZP8026P	14559	682039-Liberec	3208/6	zastavěná plocha a nádvoří	730	584 000,00	NE
21	ZP8027P	14559	682039-Liberec	3208/7	zastavěná plocha a nádvoří	259	207 200,00	NE
22	ZP8028P	14559	682039-Liberec	3208/8	zastavěná plocha a nádvoří	25	20 000,00	NE
23	ZP8029P	14559	682039-Liberec	3208/9	zastavěná plocha a nádvoří	48	38 400,00	NE
24	ZP8030P	14559	682039-Liberec	3208/10	zastavěná plocha a nádvoří	679	543 200,00	NE
25	ZP8031P	14559	682039-Liberec	3208/11	zastavěná plocha a nádvoří	285	855,00	NE
26	ZP8032P	14559	682039-Liberec	3208/12	zastavěná plocha a nádvoří	34	102,00	NE
27	ZP8038P	14559	682039-Liberec	3208/18	zastavěná plocha a nádvoří	183	549,00	NE
28	ZP8039P	14559	682039-Liberec	3208/19	zastavěná plocha a nádvoří	596	1 788,00	NE
29	ZP8040P	14559	682039-Liberec	3208/20	zastavěná plocha a nádvoří	970	2 910,00	NE
30	ZP8041P	14559	682039-Liberec	3208/21	zastavěná plocha a nádvoří	355	1 065,00	NE
31	ZP8042P	14559	682039-Liberec	3208/22	zastavěná plocha a nádvoří	47	141,00	NE
32	ZP8043P	14559	682039-Liberec	3208/23	zastavěná plocha a nádvoří	59	177,00	NE
33	ZP8044P	14559	682039-Liberec	3208/24	zastavěná plocha a nádvoří	165	552,80	NE
34	ZP8045P	14559	682039-Liberec	3208/25	zastavěná plocha a nádvoří	33	110,50	NE
35	ZP8046P	14559	682039-Liberec	3208/26	zastavěná plocha a nádvoří	882	2 954,70	NE
36	ZP8047P	14559	682039-Liberec	3208/27	zastavěná plocha a nádvoří	29	97,20	NE

37	ZP8048P	14559	682039-Liberec	3208/28	zastavěná plocha a nádvoří	79	255,20	NE
38	ZP8049P	14559	682039-Liberec	3208/29	zastavěná plocha a nádvoří	637	2 134,00	NE
39	ZP8050P	14559	682039-Liberec	3208/30	zastavěná plocha a nádvoří	35	117,30	NE
40	ZP8051P	14559	682039-Liberec	3208/31	zastavěná plocha a nádvoří	287	961,40	NE
41	ZP8052P	14559	682039-Liberec	3208/32	zastavěná plocha a nádvoří	168	562,80	NE
42	ZP8053P	14559	682039-Liberec	3208/33	zastavěná plocha a nádvoří	171	574,60	NE
43	ZP8054P	14559	682039-Liberec	3208/34	zastavěná plocha a nádvoří	156	524,20	NE
44	ZP8055P	14559	682039-Liberec	3208/35	zastavěná plocha a nádvoří	90	302,40	NE
45	ZP8056P	14559	682039-Liberec	3208/36	zastavěná plocha a nádvoří	261	874,40	NE
46	ZP8057P	14559	682039-Liberec	3208/37	zastavěná plocha a nádvoří	180	603,00	NE
47	ZP8058P	14559	682039-Liberec	3208/38	zastavěná plocha a nádvoří	24	80,40	NE
48	ZP8059P	5434	682144-Ruprechtice	1636/1	zastavěná plocha a nádvoří	659	527 200,00	NE
49	ZP8060P	5434	682144-Ruprechtice	1636/2	zastavěná plocha a nádvoří	251	200 800,00	NE
50	ZP8061P	5434	682144-Ruprechtice	1637	zastavěná plocha a nádvoří	66	52 800,00	NE
51	ZP8065P	5434	682144-Ruprechtice	1646/3	zastavěná plocha a nádvoří	236	65 265,00	NE
52	ZP8075P	14559	682039-Liberec	3211/4	ostatní plocha/jiná plocha	30	90,00	NE
53	ZP8076P	14559	682039-Liberec	3212/1	zastavěná plocha a nádvoří	6167	4 924 800,00	ANO
54	ZP8077P	5434	682144-Ruprechtice	1673	zastavěná plocha a nádvoří	256	204 800,00	NE
55	ZP8079P	5434	682144-Ruprechtice	1678/2	zastavěná plocha a nádvoří	24	72,00	NE
56	ZP8084P	5434	682144-Ruprechtice	1676/4	zastavěná plocha a nádvoří	100	80 000,00	NE
57	ZP8096P	14559	682039-Liberec	2945/15	zastavěná plocha a nádvoří	343	1 015,28	NE

58	ZP8108P	5434	682144-Ruprechtice	1677	zastavěná plocha a nádvoří	627	501 600,00	NE
59	ZP8109P	14559	682039-Liberec	2855/9	zastavěná plocha a nádvoří	51	133 127,00	NE
60	ZP8001P	14559	682039-Liberec	2945/1	ostatní plocha/kulturní a osvětová plocha	13569	86 669,62	NE
61	ZP8003P	14559	682039-Liberec	2945/3	ostatní plocha/zeleň	2689	8 040,10	NE
62	ZP8004P	14559	682039-Liberec	2945/4	ostatní plocha/zeleň	306	870,00	NE
63	ZP8006P	14559	682039-Liberec	2945/7	ostatní plocha/zeleň	432	2 894,40	NE
64	ZP8007P	14559	682039-Liberec	2945/8	ostatní plocha/ostatní komunikace	292	4 166,40	NE
65	ZP8014P	14559	682039-Liberec	2949	ostatní plocha/neplodná půda	3884	11 580,00	NE
66	ZP8015P	14559	682039-Liberec	2950/1	ostatní plocha/zeleň	23393	181 759,00	NE
67	ZP8021P	14559	682039-Liberec	3208/1	ostatní plocha/kulturní a osvětová plocha	58572	327 951,50	NE
68	ZP8033P	14559	682039-Liberec	3208/13	ostatní plocha/zeleň	207	695,52	NE
69	ZP8034P	14559	682039-Liberec	3208/14	ostatní plocha/ostatní komunikace	75	252,00	NE
70	ZP8035P	14559	682039-Liberec	3208/15	ostatní plocha/ostatní komunikace	264	812,64	NE
71	ZP8036P	14559	682039-Liberec	3208/16	ostatní plocha/ostatní komunikace	887	61 532,12	NE
72	ZP8037P	14559	682039-Liberec	3208/17	ostatní plocha/ostatní komunikace	135	453,60	NE
73	ZP8062P	5434	682144-Ruprechtice	1639	ostatní plocha/zeleň	186	18 092,00	NE
74	ZP8063P	5434	682144-Ruprechtice	1644	ostatní plocha/ostatní komunikace	203	162 400,00	NE
75	ZP8064P	5434	682144-Ruprechtice	1646/1	ostatní plocha/zeleň	579	1 737,00	NE
76	ZP8066P	5434	682144-Ruprechtice	1646/4	ostatní plocha/jiná plocha	653	126 291,00	NE
77	ZP8074P	14559	682039-Liberec	3211/1	ostatní plocha/zeleň	3034	9 096,00	NE
78	ZP8078P	5434	682144-Ruprechtice	1678/1	ostatní plocha/zeleň	8433	25 299,00	NE

79	ZP8080P	5434	682144-Ruprech-tice	1659/1	ostatní plocha/ostatní komunikace	652	523 200,00	NE	
80	ZP8081P	5434	682144-Ruprech-tice	1659/2	ostatní plocha/ostatní komunikace	411	328 800,00	NE	
81	ZP8082P	5434	682144-Ruprech-tice	1676/1	ostatní plocha/zeleň	13705	41 325,00	NE	
82	ZP8083P	5434	682144-Ruprech-tice	1676/2	ostatní plocha/zeleň	2626	7 956,00	NE	
83	ZP8095P	14559	682039-Liberec	2945/17	ostatní plocha/ostatní komunikace	818	274 973,40	NE	
84	ZP8097P	14559	682039-Liberec	2945/16	ostatní plocha/kulturní a osvětová plocha	841	49 514,72	NE	
85	ZP8098P	14559	682039-Liberec	2945/5	ostatní plocha/kulturní a osvětová plocha	2516	299 973,76	NE	
86	ZP8099P	5434	682144-Ruprech-tice	1647	ostatní plocha/zeleň	526	1 578,00	NE	
87	ZP8100P	5434	682144-Ruprech-tice	1657/2	ostatní plocha/jiná plocha	54	43 227,00	NE	
88	ZP8101P	5434	682144-Ruprech-tice	1670/4	ostatní plocha/ostatní komunikace	617	9 797,96	NE	
89	ZP8102P	5434	682144-Ruprech-tice	1676/3	ostatní plocha/jiná plocha	26	20 800,00	NE	
90	ZP8103P	5434	682144-Ruprech-tice	1675	ostatní plocha/kulturní a osvětová plocha	6960	20 883,00	NE	
91	ZP8104P	5434	682144-Ruprech-tice	1672	ostatní plocha/zeleň	961	2 826,00	NE	
92	ZP8105P	5434	682144-Ruprech-tice	1671/2	ostatní plocha/ostatní komunikace	624	499 200,00	NE	
93	ZP8106P	5434	682144-Ruprech-tice	1671/1	ostatní plocha/ostatní komunikace	937	749 600,00	NE	
94	ZP8107P	5434	682144-Ruprech-tice	1659/3	ostatní plocha/ostatní komunikace	153	122 400,00	NE	
95	ZP8111P	5434	682144-Ruprech-tice	1719/4	lesní pozemek	62395	1 505 278,00	NE	
96	ZP8112P	5434	682144-Ruprech-tice	1713/2	lesní pozemek	863	15 003,40	NE	
97	ZP8113P	5434	682144-Ruprech-tice	1713/1	lesní pozemek	52200	1 200 934,20	NE	
98	ZP8114P	5434	682144-Ruprech-tice	1670/2	lesní pozemek	2178	48 411,40	NE	
99	ZP8115P	5434	682144-Ruprech-tice	1670/1	lesní pozemek	4899	77 822,44	NE	
Celková hodnota - pozemky								16 607 258,12	

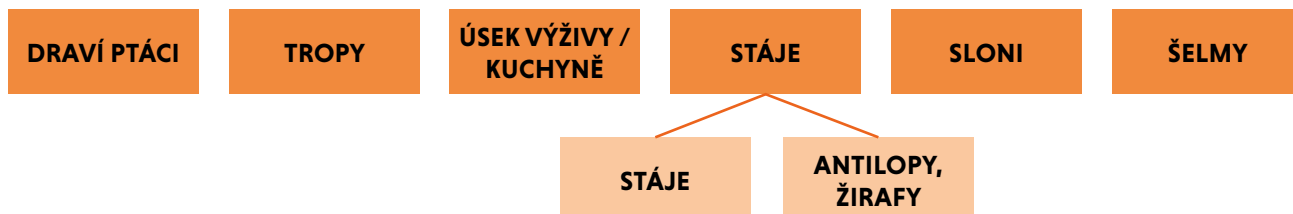
levhart čínský - mládě

2. SPECIFICKÁ ODBORNÁ ČÁST

2.1 ZÁCHRANA DRUHŮ - EX SITU PROJEKTY

(počet chovaných druhů a jedinců, chovné programy, jejich filozofie, případné změny statistiky záchranných programů)

Organizace plní své poslání a přispívá k zachování biologické rozmanitosti volně žijících živočichů a jejich prostředí prostřednictvím chovu jednotlivých druhů v lidské péči, jakožto záložních populací, se zvláštním zřetelem na záchranu ohrožených druhů. V Zoo Liberec je pro tento účel vytvořeno sedm zoologických úseků:

	31. 12. 2022	
	Druhy Species	Jedinci Specimens
Plazi (Reptilia), Obojživelníci (Amphibia)	29	99
Ptáci (Aves)	54	236
Savci (Mammalia)	58	273
Ryby (Pisces)	10	94
Ostatní	9	849
Celkem (Total)	160	1 551

zebra Chapmanova

2.1.1 OBOJŽIVELNÍCI A PLAZI

Mgr. Petra Hnidová - kurátorka plazů

Na začátku roku 2022 vznikla u vstupu do pavilonu tropů nová expozice, která je zcela unikátní a nikdy předtím nebyla v Zoo Liberec k vidění. Jedná se o paludárium, které je kombinací akvária a terária v jedné nádrži. Ta je osázena živými rostlinami, dominují zde orchideje a bromélie. Díky optimální teplotě a vlhkosti přibližuje chovaným zvířatům v co nejvyšší možné míře jejich přirozené prostředí. Naše paludárium má uvnitř nainstalované mlžení, rosení a vodopád. Voda uvnitř teče přes filtrační systém s automatizovaným doplněním vody. Do paludária jsme nejdříve umístili nový druh tropické stromové žaby listovnice pestré (*Pithecopus hypochondrialis*) původem z Jižní Ameriky. Jedná se o raritní druh, který v celé Evropě chovají kromě Liberce pouze dvě instituce, Merrist Wood and Guilford College ve Velké Británii a německá Zoo Chemnitz. Ke konci roku jsme do tohoto paludária umístili i mladé žabky druhu pralesnička barviřská (*Dendrobates tinctorius*) forma Guyana, které přicestovaly ze Zoo Plzeň.

Díky sponzorskému daru od Nadace Preciosa jsme mohli rozšířit kolekci chovaných obojživelníků v pavilonu tropů ještě o jeden druh žaby. Z finančního příspěvku jsme nechali vyrobit terárium na míru včetně dekorací, rostlin, automatického rosení a osvětlení. Rovněž i železnou konstrukci, do které je terárium posazeno. Ta je odekorována bambusem a umělou travní krytinou, stejně jako je tomu u dalších menších terárií v přízemí pavilonu. Terárium obývají mladé žabky druhu pralesnička harlekýn (*Dendrobates leucomelas*), které jsme získali ze Zoo Hluboká.

V květnu letošního roku jsme zaznamenali prvoodchov u ohrožených kolumbijských žabek pralesniček strašných (*Phyllobates terribilis*), které nám od té doby pravidelně kladou snůšky vajíček 1-2x do měsíce, a to přímo v expozičním teráriu v přízemí pavilonu tropů. Část našich odchovaných mláďat bylo ke konci roku posláno do dalších tuzemských zoologických zahrad.

V druhé půlce roku jsme od soukromého chovatele získali pár ještěřů leguánů fidžijských (*Brachylophus fasciatus*), jejichž domovinou jsou ostrovy Lau v souostroví Fidži. Tento druh je od roku 2007 klasifikován jako ohrožený a v úmluvě CITES o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy spadá do přílohy I., do které patří druhy zvířat bezprostředně ohrožené vyhubením. Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií EAZA pro tento druh stanovila evropskou plemennou knihu (ESB), kterou spravuje Zoo Schönbrunn ve Vídni. Leguáni jsou k vidění rovněž v přízemí pavilonu tropů, a to v expozici společně se scinkami tilikvami obrovskými (*Tiliqua gigas evanescens*). U těchto scinků se nám v letošním roce podařilo vytvořit pár. V minulosti jsme chovali pouze samce.

Během roku 2022 jsme začali pracovat na dvou větších projektech, které by měly v příštím roce rozšířit kolekci chovaných druhů zvířat, především plazů a obojživelníků v Zoo Liberec. První projekt je zaměřen na návštěvnickou část pavilonu žiraf. Tato část budovy prošla rekonstrukcí před 15 lety a v současné době jsou všechny použité materiály a vzdělávací prvky zastaralé a neplní dobře svoji funkci. Za své rovněž vzala i expozice s chovanými tropickými brouky. Rozhodli jsme se proto návštěvnickou část zrekonstruovat, vytvořit zde nejen nové designové a vzdělávací prvky, ale také zázemí pro chov nových druhů zvířat, jejichž domovinou je africký kontinent. Vybrali jsme několik druhů vzácných nebo málo chovaných plazů, ryby cichlidy z jezera Malawi a velmi výjimečné hlodavce rypoše lysé. Zmíněné expozice budou nejen pro návštěvníky vizuálně velmi atraktivní, ale zároveň mají splňovat vysoké nároky na technologické podmínky pro chov plazů nebo ryb v moderních zoologických zahradách. V druhém projektu jsme se rozhodli změnit chovatelský záměr v nové hospodářské budově, v návštěvnické části zvané ZooExpo, kde by měla být expozice s krmmým hmyzem nahrazena novou expozicí, zaměřenou na vzácné, ohrožené a atraktivní druhy žab. Část místnosti bude sloužit i jako odchovna pro pulce a malé žabky.

2.1.2 PRIMÁTI

Ing. Petra Bolechová, PhD. - kurátorka primátů

Tento rok život primátů v naší zoologické zahradě ovlivnila přestavba vnitřních expozic na pavilonu opic. Z chovatelského pohledu znamenal tento krok zvětšení vnitřních prostor pro daný druh a jeho lepší obsluhovatelnost, nicméně současně znamenal i rozhodnout o ukončení jednoho chovaného druhu. Z ochrannářského pohledu si všichni naši primáti jsou rovnocenní, nicméně při pohledu na početní stav EEP populace jednotlivých druhů se již rozdílů najdou. Z toho důvodu jsme se rozhodli na postupném ukončení chovu makaků lvích (*Macaca silenus*), i přesto, že u nás měl jejich chov dlouholetou historii, nicméně populace chovaná v lidské péči je poměrně stabilní a naopak je potřeba zintenzivnit výměnu zvířat v rámci chovatelských zařízení pro stimulaci reprodukce. Po vzájemné dohodě s koordinátorem chovu pro tento druh byli naši tři samci odtransportováni v průběhu září do Zoo Plzeň a dvě zbylé samice byly doporučeny do nově budované expozice v Hai Park Kiryat Motzkin v Izraeli. Plánovaný odjezd obou samic je jaro 2023.

Z důvodu přestavby pavilonu bylo ale nutné „ubytovat“ na přechodnou dobu zbylé primáty (kromě šimpanzů). Díky kolegiální výpomoci Zoo Ostrava jsme nakonec mohli přesunout všechny primáty do vhodných náhradních expozic. Podle dispozic a možností Zoo Ostrava k nim byli v průběhu srpna deponováni tři samci mangabejů žlutobříchých (*Cer-*

cecebus chrysogaster) a dva samci gibonů bělolících (*Nomascus leucogenys*). Naši expozici po mangabejích dočasně obsadili právě makaci lví a zbylí primáti – kočkodan Dianin (*Cercopithecus diana*) a tamarín pinčí (*Saguinus oedipus*) byli ubytováni na zimovišti v našem areálu.

Mimo přesuny zvířat přinesl chovatelský rok i další změny, ať už to bylo narození mláďat u tamarína pinčího, kosmana zakrslého (*Cebuella pygmaea*) nebo paviánů pláštíkových (*Papio hamadryas*), nebo dovozy zvířat. Ze Zoo Jihlava jsme úspěšně zapojili další dva samce lemuru tmavých (*Eulemur macaco macaco*) do naší bakalářské skupiny a na podzim se k nám vrátili mangabejové žlutobříší z ostravské deponace. Giboni – dva bratři, prozatím zůstávají v Zoo Ostrava, kdy na jaře příštího roku dojde ke spojení staršího z našich samců se samicí z této zoo a k nám se vrátí pouze mladší z nich a následně mu bude dovezena také nová partnerka.

V únoru jsme bohužel po velmi rychlém průběhu nemoci (pitva prokázala selhání jater) přišli o mladou samicí u kočkodanů Dianiných a také jsme zůstali od loňského roku bez chovného samce. Z toho důvodu k nám byl na doporučení koordinátora chovu dovozen mladý chovný samec ze Zoo Osnabrück. Jeho zapojení k samicím proběhlo bez větších problémů a je tak naděje v úspěšné pokračování chovu těchto ohrožených primátů.

Mezi naše nejstarší chovatelská zařízení u primátů patří expozice paviánů pláštíkových, přesto v ní v této době najdeme nejpočetnější skupinu čítající přes 20 jedinců. S pravidelnými porody zde ovšem bylo potřeba vyřešit i zhoršující se zdravotní stav některých jedinců včetně dospívajícího samce a po vzájemném odsouhlasení vedoucího Taxon Advisor Group pro starosvětské primáty byla u čtyřech jedinců provedena eutanázie. Tento krok, ač nepopulární, však umožnil stabilizovat skupinu a celkově zlepšit welfare všech zde chovaných paviánů.

2.1.3 ŠELMY

Ing. Dorota Gremlicová

V uplynulém roce se šelmám a šelmičkám v Zoo Liberec dařilo, chovatelé, kteří o ně pečují, zaznamenali hned tři mimořádné odchovy.

Na začátku března se narodila samička margaye neboli ocelota stromového (*Leopardus wiedii*). Nebyla jen prvním společným mládětem chovného páru, který k nám přicestoval z německého Magdeburku v září 2020, ale také libereckým prvoodchovem. Zajímavé je, že její matka, která pochází ze Zoo Jihlava, byla vůbec prvním mládětem tohoto druhu narozeným v Unii českých a slovenských zoologických zahrad (UCSZOO).

V květnu přivedla na svět svá první kořata samice levharta čínského (*Panthera pardus japonensis*) Jilin. Jilin přišla do Liberce ze Zoo Hannover jako z genetického hlediska ideální partnerka pro kocoura Yonga, ale z chovatelského hlediska problematické zvíře: extrémně plachá vůči chovatelům, obtížně spolupracující, nikdy nespojená se samcem. Velmi ostražitě se samice chová i v naší zahradě, čímž chovatelům znemožňuje zpozorovat příznaky říje nebo dokonce zahlédnout páření obou koček a jejich bezproblémové soužití je tak z největší části zásluhou Yongova trpělivého přístupu. Až narození dvou mláďat, samce a samičky, o která Jilin od začátku zodpovědně pečuje, je nesporným dokladem toho, že jejich spojení proběhlo opravdu úspěšně. Kořata levharta čínského se v Liberci narodila po patnácti letech.

Že se dvě mláďata schovávají také v jedné z bud ve výběhu pand červených (*Ailurus fulgens*) věděli chovatelé už od června, ven na výzvědy si ale začala troufat až koncem léta a doopravdy řídit až s nástupem zimy. Bohužel, souběžně s tím, jak mláďata rostla a sílila, se zhoršoval zdravotní stav chovného samce, nepravidelně přijímal potravu a viditelně hubnul. S podezřením na obtíže se zuby, které ho už v minulosti trápile, jsme zvíře odchytili, aby ho mohl prohlédnout veterinární lékař. Vyšetření odhalilo nápadně zvětšené mízní uzliny pod čelistí, v podpaží a ve slabínách zvířete a laboratorním vyšetřením odebraných vzorků byl potvrzen agresivní lymfom. Vzhledem k prognóze onemocnění a rychle se zhoršující kondici jsme chovného samce museli utratit.

Návštěvníké prostory Pavilonu šelem prošly na začátku roku 2022 rekonstrukcí, díky které se mimo jiné rozšířil také počet zde chovaných druhů. V terarijních expozicích tematicky věnovaných lovcům afrického kontinentu je v Liberci poprvé k vidění bičovec členkový (*Damon diadema*), sklípkan myší (*Pterinophilus murinus*), stonoha (*Alipes multicostis*), veleštír obrovský (*Pandinus imperator*) a jeden z nejmenších savců světa, běložubka nejmenší (*Suncus etruscus*), která se v zázemí pavilonu také úspěšně rozmnožuje.

Těsně před koncem roku obohatila chov malých šelem v Liberci dvojice nosálů bělohubých (*Nasua narica*). Dva mladí samci narození v Zoo Jihlava se zatím seznamují se zázemím a s chovateli Pavilonu slonů, ve venkovním výběhu se k nim pak připojí ještě samec tapíra jihoamerického (*Tapirus terrestris*). Se společným chovem nosálů a tapírů už má liberecká zahrada zkušenosti, v minulosti se tapíři o svůj výběh dělili se skupinou nosálů červených (*Nasua nasua*), jejichž chov byl ukončen po té, co byli zařazeni na Seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na EU, nosáli bělohubí jsou ale v Zoo Liberec chováni poprvé.

V roce 2022 byla na ČZU v Praze obhájena bakalářská práce na téma Welfare Assessment pro vybrané druhy šelem v chovu Zoo Liberec, na jejímž vzniku spolupracovali chovatelé a zoolog úseku šelem. Závěry práce slouží jako podklady pro sestavení enrichmentových plánů pro hodnocené druhy a další sledování jejich welfare.

2.1.4. PTÁCI

Ing. Jan Hanel, PhD.

Rok 2022 jsme na úseku ptáků jako obvykle přivítali línutím pelikánů bílých (*Pelecanus onocrotalus*). Bohužel se nám podařilo úspěšně vylíhnout jen jedno mládě, které navíc nebylo možné podložit zpět pod rodiče či pěstouny. Domluvili jsme se tedy se ZOO Dvůr Králové na spolupráci. Mládě tamní ošetřovatelé dokrmili ve skupině dalších pelikánů. To vlastně předznamenalo další události a můžeme v klidu rok 2022 nazvat rokem „adopce a vzájemné spolupráce“ mezi ptačími úseky českých zahrad. Po pelikánech tradičně následuje náš stěžejní druh – orlosup bradatý (*Gypaetus barbatus*). Ač jsme měli 4 vejce od 2 párů, podařilo se nám vylíhnout jen jedno mládě (ostatní vejce byla překvapivě neoplozená). Vylíhlé mládě mělo bohužel vrozenou vadu (srostlé 2 krční obratle) a ve věku 30 dní uhynulo. Dalším výraznou událostí byla adopce mláděte supa hnědého (*Aegypius monachus*) ze ZOO Praha – našemu páru se snůška nevylíhla. Mládě bylo úspěšně odchováno a následně převezeno do Bulharska, kde bylo vypuštěno do přírody. Bohužel celá akce neskončila šťastně a po dvou měsících mladý sup v Řecku pozřel otrávenou návnadu a uhynul. Po supech hnědých nám radost udělali supi mrchožraví. Po více než 10 letech snesli vejce, které bylo oplozené a úspěšně se vylíhlo. Pro naši ZOO je to prvoodchov tohoto druhu. Bohužel nebylo možné mládě podložit zpět pod rodiče a v návaznosti na skvělou spolupráci mezi českými ZOO bylo převezeno do ZOO Praha. Zde ho ošetřovatelé krmili pomocí atrapy supa mrchožravého a z mláděte (samce) nakonec vyrostl pro záchranný chov velmi nadějný jedinec. Dravčí sezónu jsme uzavřeli úspěšným odchovem dvou samic orla nejmenšího (*Aquila pennata*). U nás je odchov tohoto druhu pravidelný, ale jsme stále jediná instituce, která tyto krásné orlíky odchovává.

Rok 2022 byl také rokem změn v samém jádru chovu dravců v naší ZOO. Během 2 měsíců nám uhynuly obě samice orla východního (*Haliaeetus pelagicus*) a po více než 20 letech najednou nebyl v ZOO žádný pár těchto majestátních orlů. Naštěstí se nám podařilo jednoho ze samců dopárovat samicí ze ZOO Brno a doufám, že v mnohaletém úspěšném odchovu budeme pokračovat i v budoucnu. Během letních měsíců ještě uhynuli 2 samci, kteří v historii chovu dravců v ZOO Liberec zanechali nesmazatelnou stopu – samec orla křiklavého (*Aquila pomarina*), díky němuž jsme jako první ZOO odchovali mládě z umělé inseminace a mládě z rozmrazeného spermatu. Následně v úctyhodném věku více než 40 let uhynul samec orla skalního (*Aquila chrysaetos*). I on se nemalou měrou podílel na rozvoji techniky umělé inseminace – dobrovolně a pravidelně dával sperma a poskytoval nám tak cenný výzkumný materiál, díky němuž jsme techniku umělé inseminace významně zdokonalili. V neposlední řadě musím zmínit i návrat orlů bělohlavých (*Haliaeetus leucocephalus*) do expozice ZOO Liberec. Návštěvníci mohou obdivovat mladý nadějný pár těchto majestátních orlů v rámci spodních/expozičních voliér.

V neposlední řadě musím zmínit vývoj na úseku Tropů, kde probíhaly důležité úpravy, které změny nevyhovující mikroklima (nízká vlhkost) na pavilonu. To ocení zejména návštěvníci a pěstované rostliny. Takže doufáme, že v budoucnu bude návštěva pavilonu příjemnějším zážitkem, který bude lépe evokovat tropické prostředí.

Chci závěrem poděkovat ošetřovatelům ptáků za jejich skvělou práci plnou entuziasmu. Bez toho by se chov nedal provozovat. Nejlépe vše bylo vidět během Covidových uzávěr, kdy ošetřovatelé odvedli skvělou práci.

2.1.5. KOPYTNÍCI

Ing. Lubomír Melichar

Na úseku kopytníků, rozděleném sektorově na tři části – Stáje, Antilopy a žirafy a Sloni, proběhl rok hladce a bez větších nežádoucích kotrmelců. V chovné sezoně jsme pak zaznamenali celou řadu víceméně očekávaných porodů.

Skupina žiraf Rothschildových (*Giraffa camelopardalis rothschildi*) je dočasně uměle udržována v malém počtu, a to s ohledem na plánovanou rekonstrukci zařízení, během které budou muset být zvířata umístěna v jiných partnerských zoo, což je organizačně i logisticky značně náročná operace. Přesto jsme uvítali porod a úspěšný odchov malé samičky, vůbec prvním potomkovi našeho mladého chovného samce. Naopak maximální počet odchovů na skupinu jsme připsali u koní Převalského (*Equus przewalski*) a zeber Chapmanových (*Equus quagga champani*). V obou expozicích se objevilo trio hříbat, navíc dokonce se shodným pohlavím – dva hřebečci a klisnička. Velkou radost nám udělali sobi karelští (*Rangifer tarandus fennicus*). Dvě stárnoucí samice porodily a posléze i odchovaly každá po jedné samičce, což je pro celou skupinu v téměř desetileté historii držení tohoto druhu historickým momentem.

Kompletní skóre jsme zapsali u takinů čínských (*Budorcas taxicolor bedfordi*). Loni tomu bylo přesně 20 let od dovozu původního páru z Číny a výsledky a úspěchy libereckého chovu jsou od té doby obdivuhodně stabilní. Nejinak tomu bylo i v prošlém roce, kdy všechny čtyři samice porodily i odchovaly svá mláďata.

Za zcela tradiční lze považovat odchovy ve skupinách horských kopytníků. Novorozená kůzlata jsme tak v jarních a časných letních měsících zanášeli do databází u kozorožců dagestánských (*Capra cylindricornis*), koz šrouborohých (*Capra falconeri heptneri*) i nahurů modrých (*Pseudois nayaur*).

Vzácnějším počinem z hlediska celkového vývoje chovu je porod samičky u sambarů skvrnitých (*Rusa alfredi*). Za deset let existence tohoto taxonu v liberecké kolekci je teprve druhým narozeným zástupcem slabšího pohlaví, když její pravou sestru jsme v předloňské sezoně odchovat nedokázali.

Ani skupina afrických antilop nezaostala za očekáváním. Nyaly nížinné (*Nyala angasii*) porodily postupně dvě mláďata stejně jako buvolci běločelí (*Damaliscus pygargus phillipsi*) a antilopy koňské (*Hippotragus equinus*) přidaly jednoho samečka.

Struktura běžného provozu zoologického oddělení zahrnuje kromě péče o výše popsané přírůstky samozřejmě celou pestrou škálu dalších činností, které jsou svým významem více či méně zásadní. Z těch, které rozhodně stojí za pozornost, je nutné vyzvednout příchod a později navrácení 6leté samice žirafy Rothschildovy ze Zoo Praha. Jakožto vysoce geneticky kvalitního a perspektivního jedince si ji chtěli pražští kolegové ponechat ve své kolekci, s přibývajícím věkem bylo ale nutné nepřírozeným způsobem neblokovat její reprodukční aktivitu ve stádu, ve kterém přes vysoký věk stále působí její vlastní otec. V jarních měsících byla proto převezena do naší skupiny. Spojení s mladým samcem proběhlo bezproblémově, zaznamenali jsme nejen říjné chování, ale i samotné páření, přičemž se v dalších týdnech samice do říje nevrátila. S jistou dávkou optimismu lze tedy předpokládat, že cíle, kterým bylo její zabřeznutí v kvalitním spojení s nepříbuzným samcem, bylo tedy dosaženo. Jistotu, ať už jakoukoliv, poskytnou až letní měsíce roku 2023.

Z dalších zajímavých pohybů z nebo do zoo v proběhlém roce je možné zmínit například odjezd samce sambara skvrnitého do irské Zoo Fota, klisny osla somálského (*Equus africanus somaliensis*) do belgického Planckendaelu, hřebce téhož druhu do Safariparku Fasano v Itálii, samička kozy šrouborohé našla nový domov v Zoo Varšava a nesnadno mezežovatelné zebry bezhrívé (*Equus quagga borensis*) v Košicích resp. v dánském Givskudu

sup mrchožavý

2.2 PROJEKTY IN SITU

2.2.1 AKTIVNÍ ZAPOJENÍ ZOO LIBEREC DO ZÁCHRANNÝCH IN SITU PROJEKTŮ

Posláním zoologických zahrad je i významná a smysluplná podpora projektů na záchranu druhů a biodiverzity přímo v problematických lokalitách, v místech přirozeného výskytu daného druhu. Zoo Liberec aktivně spolupracuje na těchto projektech:

2.2.1.1 NÁVRAT ORLOSUPŮ BRADATÝCH DO VOLNÉ PŘÍRODY

Zapojení liberecké zoo do procesu návratu orlosupa bradatého do evropské přírody se datuje od roku 2002. Dosud se podařilo vypustit dvanáct jedinců s libereckým původem. Rok 2022 však v odchovech tohoto druhu nebyl pro Liberec úspěšný. Proto se pozornost zaměřila převážně na monitoring stávajících jedinců prokazatelně žijících a rozmnožujících se v pozorovaných areálech.

2.2.1.2 LESTARI

V úzké spolupráci Zoo Liberec a s indonéské neziskové organizace Ecosystem Impact Foundation bylo v roce 2022 pro organizaci Lestari prioritou ochrana ostrova Bangkaru v souostroví Pulau Banyak v Indonésii. Vlajkovým vzácným druhem ostrova jsou karety obrovské a kožatky velké, které zde hnízdí. Ostrov také obývají kriticky ohrožení loskutáci niaští a mnoho dalších druhů. Díky monitorovacímu programu a s pomocí námořních hlídek jsou hnízdící želvy i ptáci v dosahu základny rangerů v relativním bezpečí.

Pod záštitou Ecosystem Impact Foundation a Zoo Liberec se podařilo získat grant od Ocean Park Conservation Foundation Hong Kong s názvem: Increasing conservation effectiveness and sea turtle management on Bangkaru Island, Indonesia. Grant má pomoci zefektivnit stávající program na ostrově, a to především v oblasti sběru dat o hnízdění mořských želv a výskytu ptáků. Hlavní fáze proběhne v roce 2023.

V souostroví Pulau Banyak nadále probíhal dobrovolnický program Eduindo, který se zaměřuje na vyučování angličtiny a environmentální výchovy v této oblasti. Roli učitelů zvládají dobrovolníci, studenti Univerzity Palackého v Olomouci.

2.2.1.3 SAVE-ELEPHANTS

Aktivity spolku se soustředí převážně do oblastí Konga, Kamerunu a Čadu. Jedná se zejména o ochranu části polí rolníků před hrochy. V anglofonní části Kamerunu trpící dlouhodobými občanskými nepokoji a bezpečnostními riziky, které negativně ovlivňují i možnost efektivní ochrany přírody, se spolku podařilo odhalit mezinárodního překupníka s lebkami lidoopů. Ve spolupráci s organizací LAGA (EAGLE Network) byl dotyčný zatčen a odsouzen ke kratšímu trestu a zaplacení peněžité pokuty.

2.2.1.4 JEŘÁBÍ ŽIVOT / CRANE LIFE

Projekt Jeřábí život se i v roce 2022 věnoval jeřábům popelavým (*Grus grus*) v ČR a byl podpořen Zoo Ostrava a Zoo Liberec. Pozornost byla věnována již označeným jedincům a novým mláďatům. Některá mláďata jsou vybavena GPS-GSM vysílačem, aby bylo možné sledovat následný pohyb celé rodiny. Dlouhodobě se provádí sledování hnízdění jeřábů na lokalitě u Máchova jezera, byl zahájen pětiletý výzkumný projekt zaměřený na jeřáby na Šumavě, který by měl objasnit lokální přesuny a migrační zvyky této nově vznikající populace.

Stranou nezůstaly ani další ornitologické a edukační aktivity a akce pro veřejnost např. Víťání ptačího zpěvu, Ptačí festival a programy pro školy, na nichž je prezentována ochrana ptáků i jeřábů. Více na www.jerabizivot.cz a www.facebook.com/JerabiZivot.

2.2.1.5 TALARAK FOUNDATION

I v roce 2022 pokračovalo dlouhodobé důsledné poskytování veterinární péče chovaným jedincům na základně Talarak, obohacování života zvířat (tzv. enrichment) a monitorování chovu v Negros Forest Parc Negros a Kabankalan.

2.2.1.6 Česká koalice na ochranu biodiverzity (CCBC)

Pokračovala propagace nabídky CCBC do škol s pomocí propagačního videa, přibyli noví lektori pro školní projekty. Ve spolupráci se Zoo Liberec vzniklo video o krizi supů. Vzdělávání dětí v oblasti ochraně přírody bylo oceněno i na půdě senátu – projekt se umístil na 2. místě v soutěži společnosti Telekom. Tato cena přinesla programům CCBC částku 850 000 Kč.

2.2.1.7 THE KUKANG RESCUE PROGRAM

Kukang Program se společně s dalšími partnerskými programy a organizacemi zaměřil na potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy zvířat. Vloni se podařilo mezinárodnímu týmu v čele s indonéskou policií a českými ochranáři zatknout na západě Sumatry pašeráka ohrožených divokých zvířat včetně outloňů, luskounů a dokonce i mláděte slona sumaterského. Každoročně tým Kukang Programu monitoruje noční divoká zvířata. Ukazuje se, že v blízkosti lidských obydlí jsou zvířata často vylovena, a vzdělávání místních obyvatel je tedy velmi důležitou součástí ochranných aktivit. Daří se i projekt pěstování kávy Kukang Coffee, díky níž místní lidé přestali lovit chráněná zvířata. Komunita farmářů z Kukang Coffee projektu se stále rozrůstá.

Součástí Záchraného programu Kukang a partnerství Zoo Liberec je už od jeho samého začátku Kukang škola. Cílem školy je poskytnout dětem zázemí, kde se mohou vzdělávat o přírodě a místních zvířatech, nebo se učit anglicky. Původní budova školy se už rozpadá, je potřeba postavit novou. Bude stát přímo v Kukang Centru a bude dokončena v průběhu roku 2023.

Kukang škola se také zapojila do mezinárodního programu Education4Conservation. Tento projekt má ambice vzdělávat o přírodě a její ochraně předškolní děti a působí kromě Indonésie například na Madagaskaru nebo v Botswaně. Letos vyšla vůbec první rozsáhlá EAZA příručka k chovu outloňů - tým Kukang Programu se podílel na její tvorbě. Program se zaměřuje na zajištění udržitelné populace outloňů malých v lidské péči, tzv. ex situ. Kukang program tak začal propagovat jako jedno z možných řešení výstavbu chovných center pro outloňe malé (tzv. outloňe archy) v rámci moderních zoologických zahrad sdružených především v Evropské asociaci zoologických zahrad a akvárií (EAZA). Tyto „outloňe archy“ již začínají vznikat v několika zoologických zahradách a v roce 2022 se již povedlo outloňe malé dovézt do několika z nich – konkrétně se jedná o Zoo Ostrava a Zoo Olomouc.

2.2.1.8 PROJEKTY FINANČNĚ PODPOROVANÉ ZOO LIBEREC

• ZÁTOKA NOSATÝCH OPIC

Ochrana ekosystému v Balíkpananském zálivu na Borneu. S vlajkovým druhem kahau nosatým se projekt věnuje osvětě, výzkumu, vzdělávání a environmentální lobby za zachování tohoto přírodně významného místa.
(www.zatokanosatychoptic.cz)

• BULINDI

Projekt je zaměřený na ochranu 300 divokých šimpanzů, kteří se snaží přežít na nechráněném území v Ugandě ve východní Africe. Ochrana je realizována skrz místní komunity, jejichž aktivity a úsilí vedou k zachování této populace lidoopů v přírodě.
(bulindichimpanzees.weebly.com)

• ČESKÁ KOALICE NA OCHRANU BIODIVERZITY (CCBC)

Zastřešující koalice organizací se zaměřením na ochranu biodiverzity a udržitelný rozvoj po celém světě. Součástí nadace jsou osvětové a vzdělávací aktivity pro děti i dospělé.
(www.ccbc.cz)

• ECOSYSTEM IMPACT

Ochrana ostrovních ekosystémů se zaměřením na mořské želvy a ptactvo v oblasti souostroví Pulau Banyak a ostrova Simelue v Indonésii.
(www.ecosystemimpact.com)

• FAUNUS

Podpora organizace Snow Leopard Trust na ochranu a výzkum sněžného levharta (*Panthera uncia*) a podpora chráněných dílem pro děti v táboře AMPO v Burkina Faso.
(www.faunus.cz)

• LESTARI

Ochrana ostrovních ekosystémů, mořských želv a loskutáků v Indonésii, vzdělávání a propojování lidí se zájmem o udržitelný rozvoj a ochranu přírody.
(www.protectingnature.org)

• TALARAK

Komplexní ochrana, výzkum a vzdělávání se zaměřením na endemity Visayánských ostrovů na Filipínách.
(www.talarak.org)

• THE KUKANG RESCUE PROGRAM

Ochrana outloňů, vzdělávání a boj proti nelegálnímu obchodu s divokými zvířaty a práce s místními komunitami na Sumatře.
(www.kukang.org)

2.3 INVESTICE A OPRAVY

Investice a technické zhodnocení v roce 2022:

- **NESTOR KEA**

V září byla zahájena výstavba nové expozice a chovatelského zázemí pro novozélandské papoušky nestory kea. Práce za minimálně osm milionů korun potrvají nejdéle do jara příštího roku. Na novou expozici pro papoušky přemění zoo nevyužívanou budovu bývalých letních toalet. Vzniknou zde tři prostory, dva venkovní a jeden vnitřní.

- **SEV DIVIZNA**

Na přelomu srpna a září započala realizace rekonstrukce původní střechy a krovu stávajícího objektu Divizna, který je využíván jako součást Zoologické zahrady, sloužící pro mimoškolní vzdělávání žáků napříč celým věkovým spektrem. V okolí objektu Divizna se nachází další pozemky, které tvoří dohromady areál, který je využíván současně pro potřeby Zoologické zahrady. V přízemí řešeného objektu se nachází školící místnost a kanceláře, které nebudou rekonstrukcí dotčeny. V prvním patře jsou kanceláře s kuchyňkou a dvě ubytovací zařízení, které budou po rekonstrukci střechy sloužit stejnému účelu. Současně s provedením rekonstrukce krovu budou zmodernizovány koupelny nacházející se v prvním patře, jelikož budou rekonstrukcí značně zasaženy. Současně proběhne v této části objektu kompletní výměna elektro instalací. Hlavním úkolem rekonstrukce je zlepšit funkčnost střešního pláště, tepelně izolační vlastnosti budovy a hygienické podmínky zaměstnanců a návštěvníků.

- **PAVILON TROPŮ**

Pavilon tropů prošel koncem roku částečnou rekonstrukcí. Nově v něm našly domov některé druhy jedovatých žab. Zoo připravuje postupnou modernizaci a rekonstrukci areálu. Zatím je ale vše ve fázi přípravy projektů. Pavilon tropů tak má nové světlíky ve střeše nebo nátěr a zasífování konstrukce budovy. Kromě toho přibyla i nová expozice s novým druhem tropických žab.

- **PAVILON OPIC**

Byla zahájena rekonstrukce pavilonu opic. Pavilon projde výraznou proměnou, budou vyměněny veškeré skleněné plochy, zvětší se vnitřní ubikace menších druhů opic a v návštěvnické části přibudou nové vzdělávací prvky. Rekonstrukce přichází na konci hlavní návštěvnické sezony. Pavilon projde výraznou proměnou. Menší druhy opic, které pavilon obývají, se dočkají větších vnitřních prostor a návštěvníci se mohou těšit na nové vzdělávací a dekorativní prvky i zbrusu novou podlahu a skla, jež zpříjemní výhled na chované primáty.

Investice a opravy zajišťuje technický úsek. K jeho dalším činnostem patří tyto služby pro organizaci:

- Oprava a údržba (elektrikářské/zámečnické/instalatérské a truhlářské)
- Úklid areálu a objektů
- Zahradnická údržba
- Noční ostrahu
- Chod parkovišť a veřejných WC
- Dopravu
- Zajištění provozu Zoo vláčku

leguán fidžijský

2.4 ZÁCHRANNÁ STANICE PRO DRUHY ČESKÉ PŘÍRODY, MĚSTSKÝ ÚTULEK – ARCHA

Zoo Liberec pomocí své organizační složky Centrum pro zvířata v nouzi ARCHA zajišťuje provoz útulku pro opuštěná a nalezená zvířata ze zájmových chovů, záchrannou stanici pro handicapované živočichy fauny ČR a ekogramotnost v těchto oblastech.

Rok 2022 byl 1. rokem fungování pod novým zřizovatelem, Libereckým krajem. Statutární město Liberec přistoupilo ke smlouvě obecného hospodářského zájmu a přispělo na provoz Centra ARCHA částkou 3,2 mil. korun. Vzhledem ke zvyšujícím se nákladům v důsledku války na Ukrajině došlo po více jak 10 letech ke zdražení služeb. Došlo k navýšení úhrady za krmný den o 15,- Kč a za odchyt zvířat a sběr kadaverů o 200,- Kč. Rok 2022 měl i další prvenství v prvním roce fungování záchranné stanice po převzetí části území po zaniknuvší stanici v Libštátě. Došlo tak k rozšíření území o tři obce s rozšířenou působností, ale obavy z velkého nárůstu počtů zvířat se nepotvrdily. V únoru do stanice nastoupila Veronika Krausová Poncová jako zástup za mateřskou dovolenou N. Horákové. Z grantu Ministerstva životního prostředí mohlo být v ARŠE natočeno, organizací CCBC - Česká koalice na ochranu biodiverzity, edukativní video o fungování záchranných stanic a nejčastějších omylech, kterých se lidé v pomoci zvířatům z naší přírody dopouštějí. K videu vznikly i výukové pracovní listy.

Útulek pro psy a kočky 2022	PSI	KOČKY
ukazatel	počet	počet
celkem přijato za rok 2022	296	314
zůstalo z předchozích let	7	10
nově zaevidovaných	200	298
z Liberce	171	235
z ostatních obcí	29	63
vráceno původnímu majiteli	203	36
osvojeno	64	195
vypuštěno na původní lokalitu	0	34
euthanasie	1	32
úhyn (nález, panleukopénie)	1	11
únik	1	0
zůstalo do dalšího roku	33	16

2.4.1 ÚTULEK PRO OPUŠTĚNÁ A NALEZENÁ ZVÍŘATA ZE ZÁJMOVÝCH CHOVŮ

V rámci hlavní činnosti útulku, tj. odchyt zvířat na území města Liberce a některých dalších obcí, péče o ně a navrácení zpět majiteli, nebo předání do náhradní péče, byla poskytnuta péče 296 psům a 314 kočkám. Oproti roku předchozímu došlo k mírnému zvýšení u psů i koček přibližně o třicet zvířat. Zvýšený příjem se projevil zejména na podzim, kdy se začala projevovat celospolečenská krize a do útulku se dostávala zvířata především se zanedbanou veterinární péčí, nebo s nedostatečnou výživou. Po umístění 11 odebraných kříženců pittbulů a bullteriérů dosáhl před vánoci útulek své kapacity z důvodu problémového chování zvířat, která se rvala i skrz mříže a zraňovala zvířata ve vedlejších kotcích. Muselo tak dojít k úpravám velikostí ok u mříží a protažení pevných přepážek až k zemi, čímž se snížil u čtyř kotců komfort úklidu, nicméně úpravy byly z hlediska bezpečnosti zvířat nezbytné. V nočních hodinách prováděli odchvy strážníci Městské policie, kteří do útulku umístili 47 zvířat. Procento psů navrácených majiteli bylo 68,6 %. Celá řada psů byla sice označena mikročipem, ten ale často nebyl registrovaný a tudíž nevedl k nalezení majitele.

U koček se podařilo navrátit původnímu majiteli 13,7 % zvířat. V porovnání se psy je toto číslo zanedbatelné, ale přesto je nejvyšší za dobu fungování útulku. Velmi výrazně k tomu napomáhají sociální sítě. Kořata do 6 měsíců věku tvořila 43,6 % z nově zaevidovaných koček. Kastrace zdivočelých koček byla provedena na několika lokalitách. Největší kočičí kolonie byly vykastrovány na rozhraní čtvrtí Vesec, Doubí, Vratislavice n/N, kde bylo odchyceno 19 koček a 7 kocourů. Dále pak proběhla kastrace koček na letišti, kde se jednalo o šest kocourů a čtyři kočky. Poslední lokalitou s větším výskytem koček byla Zeyerova ul. se dvěma kočkami a šesti kocoury. Dále byly ošetřeny lokality, kde se již v minulosti kočky odchytávaly, a objevili se zde noví jedinci. Jednalo se např. o zahrádkářskou kolonii Pod Sadem míru, Alšovu ul., Polní ul., Správu CHKO, ul. Na Zvonku, či Jitřní ul. Takto bylo odchyceno dalších devět koček.

Díky očkování všech přijatých koček, kde to zdravotní stav dovolil, se opět podařilo dostat pod kontrolu úmrtnost v důsledku komplexu virových chorob. Úmrtnost koček se podařilo snížit na 13,7 % z 19 % předchozího roku. A ukazuje se tak, jak jsme již v minulosti viděli několikrát, že očkování je jediný způsob, jak zabránit vysoké úmrtnosti koček v útulcích. Bylo uskutečněno 340 výjezdů k odchytům zvířat nebo likvidaci kadaverů, z čehož necelých 13 % tvořily výjezdy k likvidaci kadaverů, zejména koček uhynulých na veřejných komunikacích.

I v roce 2022 pokračovala spolupráce s Centrem bydlení Liberec odboru sociálních věcí magistrátu, kam útulek posílá pro potřebné část darovaných granulí.

Firma Knorr-Bremse podpořila útulek v rámci jejich programu pro zaměstnance „Pomáhej pohybem“. Cílem bylo ve sledovaném časovém období nasportovat v různých disciplínách co nejvíce kilometrů. Každý kilometr pak byl přeměněn na 1,- Kč. Svým pohybem tak zaměstnanci vysoutěžili 29.357,- Kč, které firma dorovnala do rovných 50.000,- Kč. Finance budou využity v roce 2023 na rekonstrukci výběhů pro psy.

2.4.2 ZÁCHRANNÁ STANICE PRO HANDICAPOVANÉ VOLNĚ ŽIJÍCÍ ŽIVOČICHY

Celkový počet přijatých zvířat činil 1551 ks. Nejpočetnějším přijatým druhem byl netopýr hvízdavý (578 ks) a ježci (110 ks). Nejvíce zvířat jsme přijali z důvodu proniknutí do budovy – jednalo se zejména o netopýry z letních netopýřích invazí. Počítáme-li pouze přijaté volně žijící živočichy bez kadaverů, pak úspěšnost vypouštění do přírody činí 51%. Uhynulo nebo muselo být utraceno 35% zvířat. Do dalšího roku zůstalo ve stanici 114 zvířat, většina bude vypuštěna v roce 2023. Výjezdů k odchytům bylo uskutečněno 506. Výjezdy byly časově náročnější než dříve – vzhledem k tomu, že od 1. 1. 2022 jsme přejali část území po končící záchraně stanici v Libštátě (3 nové ORP – Turnov, Tanvald, Železný Brod).

lelek v záchraně stanici ARCHA

2.5 VZDĚLÁVÁNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – DIVIZNA

SEV DIVIZNA Liberec je denní specializované pracoviště na podporu a realizaci environmentální výchovy a v této oblasti poskytuje následující služby:

1. realizuje ekologické výukové programy pro děti z mateřských škol, žáky základních a středních škol. Výukové programy vedou zkušení a odborně zdatní lektori.
 - používá interaktivní formy a metody
 - preferuje kontakt s přírodou a výchovu prožitkem
 - reaguje na aktuální témata
 - pomáhá školám v realizaci průřezového tématu RVP – environmentální výchova
2. pořádá odborné semináře, exkurze či dílny pro studenty pedagogických fakult, pedagogické pracovníky, vedoucí dětských kroužků a oddílů, širokou veřejnost atp.
3. realizuje výukové aktivity v areálu Zoo Liberec (výukové programy, komentované prohlídky)
4. realizuje osvětové akce pro širokou veřejnost
5. zajišťuje metodickou pomoc koordinátorům EVVO na školách, metodickou pomoc pro zpracovávání ŠVP
6. zpřístupňuje knihovnu publikací k ekologické výchově a půjčuje netradiční výukové pomůcky
7. komunikuje s ostatními organizacemi realizujícími EVVO v regionu i po celé republice
8. spolupracuje s ostatními zoologickými zahradami v oblasti vzdělávacích aktivit (metodika, inspirace, profesní růst...)
9. koordinuje sítě škol v Libereckém kraji se zájmem o ekologickou výchovu (M.R.K.E.V., Ekoškola, ŠUŽ)

Poslání SEV DIVIZNA

SEV DIVIZNA Liberec svými aktivitami prostřednictvím environmentální výchovy podporuje a rozvíjí zodpovědnější chování a úctu lidí ke všemu živému i neživému, tradicím, přírodě, krajině i planetě.

Jaké je naše pojetí environmentální výchovy?

Environmentální výchova vede ke kladnému vztahu k přírodě, k respektování přírodní a kulturní pestrosti a posiluje soudržnost s celkem. Člověk chápe důsledky svého chování, přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí a jedná dle zásad uvědomělé skromnosti.

2.5.1 PRO ŠKOLNÍ KOLEKTIVY – EKOLOGICKÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY A JINÉ VÝUKOVÉ AKTIVITY

SEV DIVIZNA Liberec nabízí mateřským, základním a středním školám širokou nabídku ekologických výukových programů a výukové aktivity v areálu Zoo Liberec. Naše programy se odehrávají nejen v učebně a na zahradě DIVIZNY, ale využíváme i blízký les, zoologickou zahradu nebo při exkurzích i vzdálenější Vesec či Jizerské hory.

Ekologické výukové programy a výukové aktivity mají podobu dvou až tříhodinových bloků či půldenních exkurzí, dotýkají se průřezového tématu Environmentální výchova (v některých případech Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, popřípadě Osobnostní a sociální výchova) a reagují tak na platné RVP.

Mezi naše novinky v roce 2022 patřil EVP Tajemství blízkého lesa pro 4. – 5. třídu, v kterém děti využijí všechny své smysly a možná se jim povede nejen si užít lesa a kamarádů, ale třeba i něco nalézt. Ve spolupráci s ARCHOU byl upraven obsah EVP Na stopě a kromě pobytových znamení jsme se v něm více zaměřili na nebezpečí, které pro zvířata příměstského lesa znamená člověk. Pro střední školu jsme nově nabídli exkurzi Dotek Jizerek, která vede účastníky po stopách zajímavých majitelů Libereckého panství a za přírodními krásami Jizerských hor.

Začátkem nového školního roku 2022/23 byla realizace některých programů probíhajících v učebně omezena nebo přesunuta do náhradních prostor v budově Lidových sadů z důvodu rekonstrukce střechy v DIVIZNĚ. Celkem proběhlo 359 výukových programů, kterých se zúčastnilo 6711 dětí, a bylo odučeno 900,5 hodin. Klademe důraz na kontakt dětí s přírodou a pohyb venku, proto 75 % programů proběhlo v terénu.

	MŠ	ZŠ	SŠ
Počet programů	43	301	15
Počet účastníků	749	5594	368

2.5.2 CELOROČNÍ VÝUKOVÉ PROGRAMY PRO ZŠ

V loňském roce proběhla pilotizace celoročních programů určených žákům základních škol. Projektu „Pilotní ověření nově vznikajících dlouhodobých programů pro základní školy v Libereckém kraji“, který finančně podpořil Liberecký kraj, se účastnily 4 třídy. Dvě třídy s programem Tajů plné výpravy pro 2. – 3. třídu ZŠ a dvě třídy absolvovaly Poklady z půdy pro 4. – 5. třídu ZŠ. Tyto celoroční výukové programy provázejí třídu během celého školního roku a jsou složeny z několika lekcí vedených lektory z DIVIZNY a z lekcí, které vede pedagog na základě námi poskytnuté metodiky, materiálů a pomůcek. Tento projekt byl úspěšně realizován a jeho výstupy zpracovány tak, že se v nich bude pokračovat i v dalších letech, pro další třídy a školy.

Novinkou pro podzim 2022 je celoroční výukový program Můj aktivní rok pro přírodu pro 6. – 7. třídu ZŠ, do kterého se zapojilo 5 tříd z Libereckého kraje.

2.5.3 PRO PEDAGOGICKÉ PRACOVNÍKY, STUDENTY PEDAGOGICKÉ FAKULTY A DALŠÍ ZÁJEMCE

V roce 2022 naplánovalo SEV DIVIZNA Liberec celkem 12 vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky, studenty pedagogických fakult, pracovníky školských zařízení a středisek ekologické výchovy, vedoucí zájmových kroužků i další zájemce z řad veřejnosti. Během roku 2022 jsme zorganizovali 1 vícedenní workshop, 5 odborných seminářů, 2 tvořivé dílny, 1 odbornou přednášku a 1 setkání.

Celkem absolvovalo realizované akce 215 účastníků, z toho bylo 128 pedagogů.

2.5.4 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – NOVÉ CESTY

V říjnu proběhl tradiční třídní workshop v Sedmihorkách. Pedagogové se mohli dozvědět o novinkách v ochranných projektech liberecké zoo. Dílny, ve kterých mohli načerpat inspiraci do výuky i sdílet své zkušenosti, se věnovaly např. práci s knihou venku, výuce geologie v Geoparku Český ráj, pokladovým hram, sběru a využití jedlých rostlin nebo rozdělávání ohně. Akci navštívilo celkem 31 účastníků.

2.5.5. CELOSTÁTNÍ PROGRAM M.R.K.E.V. (METODIKA A REALIZACE KOMPLEXNÍ EKOLOGICKÉ VÝCHOVY)

V rámci programu M.R.K.E.V., který na celonárodní úrovni finančně podporuje Ministerstvo životního prostředí, funguje síť škol s hlubším zájmem o rozšíření svých aktivit v environmentální výchově. V Libereckém kraji tento program koordinuje SEV DIVIZNA Liberec při Zoo Liberec a v současné době je do něj zapojeno necelých 700 škol z celé České republiky, z toho 60 škol je z Libereckého kraje.

Zapojené školy mají možnost využít cenné služby, např. pravidelnou rozesílku časopisu pro ekogramotnost Bedrník, zasílání informací a materiálů o environmentální výchově, trvalý přístup do elektronického archivu Bedrníku či k aktuálním publikacím a pomůckám. Školy jsou informovány nejen o akcích v regionu zaměřených na ekologii, ale i o možnostech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a financování rozvoje ekologické výchovy.

2.5.6 SPECIALIZAČNÍ STUDIUM PRO ŠKOLNÍ KOORDINÁTORY EVVO

V říjnu 2022 bylo ukončeno specializační studium pro školní koordinátory EVVO v regionu NUTS II Severovýchod (v Libereckém, Královéhradeckém a Pardubickém kraji). Specializační studium probíhalo na základě vyhlášky č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků a naplňuje krajské koncepce EVVO. Studium společně připravily a realizovaly SEV DIVIZNA Liberec (Liberecký kraj), Ekocentrum PALETA (Pardubický kraj) a Středisko ekologické výchovy SEVER (Královéhradecký kraj). Tato střediska se systematicky a dlouhodobě zabývají vzděláváním pedagogů v oblasti EVVO. Účastníci kurzu během celého studia absolvovali 250 hodin přímé výuky.

2.5.7. EKOŠKOLA

Mezinárodní program EKOŠKOLA spojuje na škole environmentální výchovu s praktickými kroky vedoucími k ekologizaci jejího provozu. Možnost zapojení do programu je tradiční součástí nabídky SEV DIVIZNA školám. Při jeho naplňování úzce spolupracujeme s celorepublikovým koordinátorem, vzdělávacím centrem TEREZA v Praze.

Naše středisko tento program v Libereckém kraji koordinuje již šestnáctým rokem. V roce 2022 bylo do projektu zapojeno celkem osm škol. ZŠ Švermova, Liberec a ZŠ Kaplického, Liberec obhájily „Zelenou cestu“ a získaly tak možnost nadále užívat Zelenou vlajku EKOŠKOLA. Program EKOŠKOLA je nabízen i mateřským školám. EKOŠKOLKY pomáhají dětem, učitelům a rodičům udělat ze školky příjemnější, demokratičtější a přírodě bližší místo k životu. V Libereckém kraji byly zapojeny dvě mateřské školy.

2.5.8 PROGRAM ŠKOLA PRO UDRŽITELNÝ ŽIVOT

Škola pro udržitelný život (ŠUŽ), vyhlášená střediskem ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, je program, který pomáhá školám přispívat ke zlepšování životního prostředí a kvality života ve svém okolí. Prostřednictvím projektů žáci, učitelé a místní komunita podporují udržitelný rozvoj místa a děti se tak učí důležitým dovednostem pro život. Škola pro udržitelný život aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

2.5.9 WEEC V LIBERCI

Ve dnech 14. - 18. 3. 2022 hostila Česká republika jako první střeoevropská země 11. Světový kongres environmentální výchovy. Sjelo se na něj na 550 účastníků. Na hlavní část do kongresového centra v Praze jsme se pro aktuální novinky našeho oboru vypravili i my. Ve druhé části kongresu se účastníci rozdělili a vyrazili do různých center ekologické výchovy po celé ČR. Jsme hrdí, že část z nich si v obrovské konkurenci vybrala program „Environmentální vzdělávání v moderní zoo“, který jsme připravili u nás v učebně DIVIZNY a v areálu zoo.

2.5.10 PRO ZAMĚSTNANCE

Příměstské tábory

Jako každý rok, i tentokrát jsme pořádali dva týdenní příměstské tábory pro děti a vnoučata zaměstnanců zoo. Letos bylo téma společné pro tábor mladších (7-9 let) i starších (10-14 let). Příběh legendárního českého archeologa a dobrodruha Ivana Honzy nás zavedl do jeskyní v mnoha koutech Libereckého kraje. Celkem se tábora zúčastnilo 22 dětí. Oba tábory proběhly hladce a uzavřely svůj běh společnou vernisáží pro rodiče, na které bylo možné vidět unikátní artefakty z celého týdne.

2.5.11 PRO VEŘEJNOST

V letošním roce se lektori SEV DIVIZNA Liberec zapojili do oslav Dne Země a Dne zvířat v Zoo Liberec formou interaktivních stanovišť. Na Den Země byly připraveny ukázky různých druhů krmiv pro zvířata a komentovaná setkání u chovaných zvířat, návštěvníci zoo si také mohli namalovat kamínek a vyzkoušet pečení placek. Za odměnu si mohli zájemci zasadit semínko do malého květináče a těšit se, co jim z něho doma vyroste. Na Den zvířat mimo jiné proběhl malý kvíz na poznávání ptáků z naší přírody podle hlasu, podle jména nebo podle peří a další přírodovědné soutěže.

2.5.12. PROHLÍDKY ZOO LIBEREC S PRŮVODCEM

V červenci a v srpnu nabídla Zoo Liberec opět komentované prohlídky pro veřejnost. Pod vedením odborného průvodce z řad lektorů SEV DIVIZNA Liberec nebo marketingového oddělení Zoo Liberec se mohli zájemci podívat na zvířata chovaná v lidské péči trochu jinak a dozvědět se mnoho netradičních informací ze zákulisí života těchto zvířat. Této možnosti využilo 55 návštěvníků.

2.5.13 FINANČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2022

Celkové neinvestiční výdaje/náklady - 2022 - 5 620 220,03 Kč

Příjmy/výnosy z vlastní činnosti 2022 – 500 273,92 Kč

Dotace, příspěvky, dary 2022 – 5 066 475,20 Kč

Příjmy/ výnosy 2022 – 5 566 749,12 Kč

2.6 KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE – LIDOVÉ SADY A DĚTSKÝ KOUTEK

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ CENTRUM LIDOVÉ SADY V ROCE 2022

Kulturní a společenské centrum Lidové sady Liberec je od 1. 1. 2022 jedním ze samostatných středisek Zoo Liberec, příspěvkové organizace Libereckého kraje. Od 1. 7. 2011 do 31. 12. 2021 bylo KSC Lidové sady součástí Zoologické zahrady Liberec, příspěvkové organizace Statutárního města Liberec.

KSC Lidové sady v průběhu roku 2022 uspořádalo celkem 287 akcí pro 30.424 návštěvníků. Tanečních kurzů pro dospělé se za kalendářní rok zúčastnilo 90 osob a 283 žáků navštěvovalo hudební kurzy. Součástí budovy je Vyhlídková věž, na kterou vystoupalo celkem 1.321 návštěvníků. Ve správě KSC je též přírodní areál Dětského koutku, který za svou sezónu přivítal 35.654 návštěvníků, konalo se zde 10 akcí pro veřejnost. Celková návštěvnost KSC byla tedy 67.399 návštěvníků. Od března do srpna 2022 prostory velkého sálu, přísálí a malého sálu sloužily jako možné dočasné nouzové přístřeší pro ukrajinské uprchlíky, v plánech se počítalo s umístěním až 100 osob. Ve velmi krátké době se podařilo přivést, složit a rozmístit postele a lůžkoviny, vytvořit zázemí pro stravování a hygienu. Z důvodu obsazení těchto prostor jsme zrušili nebo přesunuli řadu naplánovaných akcí a pořadů, a vzhledem k delšímu časovému plánu jsme další akce odložili na pozdější měsíce. Některé akce se nám podařilo přesunout do Experimentálního studia nebo na zahradu Lidových sadů.

ROK 2022 – evidovaná účast	akce	návštěvníci
vlastní pořady a akce vč. tanečních a hudebních kurzů	186	14.057
pořady projektu Lidové sady dětem	27	2.836
pronájmy a další využití prostor	64	13.531
areál Dětského koutku	10	35.654
Vyhlídková věž Lidových sadů	x	1.321
CELKEM	287	67.399
zrušené a odvolané akce	23	x

Kulturní centrum Lidové sady je přihlášeno do výběrového řízení o poskytnutí podpory v rámci Výzvy č. 0231/2022 Rozvoj regionálních kulturních a kreativních center (velká kulturní a kreativní centra). Během celého roku jsme společně pracovali na zadání a stavebním programu pro Hudební kulturně kreativní centrum Lidové sady, na studii proveditelnosti a na projektové dokumentaci k celé stavební akci. Výsledky výběrového řízení o poskytnutí podpory budou známy v průběhu února 2023.

Důvody pro podání žádosti o poskytnutí dotace jsou opodstatněné. Budova Lidových sadů je z důvodu dlouhodobého neinvestování zastaralá, velmi energeticky náročná a celá řada stavebních částí je v havarijním stavu. V posledních letech Zoo investovala do rekonstrukce fasády ze strany od silnice, rekonstrukce přísálí, malého sálu, učeben hudební školy a do kompletní rekonstrukce interiérů přilehlé restaurace. Nutné je zlepšení kvality vnitřního prostředí (kvalita vzduchu, osvětlení, akustika), vybavení moderními technologiemi (zvukové, světelné, vizuální – aparatura, přenosové a záznamové zařízení, osvětlení, projekce a videomapping, digitální technologie).

Cílem rekonstrukce je vytvoření zázemí pro hudební zkušebny – vybavení učeben a jejich úprava pro fungování jako hudební zkušebny pro začínající hudebníky a kapely. Vytvoření nahrávacího studia – vybudování a vybavení kvalitní technikou pro možnost nahrát si vlastní CD či hudební klip pro začínající hudebníky. Hudební sály s kvalitní technikou a akustikou pro produkci a poslech hudby s možností záznamu i on-line přenosu (Experimentální studio, malý sál, velký sál). V rámci projektu Hudební kulturně kreativní centrum by měla být realizována rekonstrukce velkého sálu, malého sálu, Experimentálního studia, balkonu, galerie, salonku a učeben hudební školy, toalet ve vstupní hale a infopultu. Zejména se bude jednat o nově řešenou vzduchotechniku, elektroinstalaci, akustiku a provozní potřeby. Objekt Lidových sadů by měl být též doplněn o výtah pro bezbariérové propojení.

Na zahradu Lidových sadů se ještě před létem zakoupilo 300 kusů nových exteriérových židlí, plastových křesílek. Sloužily tak přes celou letní sezónu návštěvníkům letního kina, pohádek pro nejmenší diváky, ale také divadelních představení pro dospělé.

V létě se podařilo vysoutěžít dodavatele interiérového mobiliáře, a to do všech sálů kulturního centra. Celkem se pořídilo 132 stolů a 567 židlí, v současné době tedy disponujeme 947 interiérovými židlemi a 132 stoly a od září vše slouží návštěvníkům našich akcí.

2.6.1 ZAJÍMAVÉ AKCE V ROCE 2022

15. března koncert kapely Nezmaři

28. března – 1. dubna Jeden svět 2022 – festival dokumentárních filmů s tematikou lidských práv

21. dubna koncert Roberta Křesťana a kapely Druhá tráva

5. června Gody 2022 – festival country, bluegrassu a spřízněných žánrů

- 11. června zahradní festival ke kulatým 30. narozeninám liberecké folkrockové legendy Jarret
- 12. července – 18. srpna Letní kino – promítání filmů pod širým nebem
- 22. července divadelní představení pod širým nebem Divadlo Verze: Trenér v podání herce Davida Prachaře
- 10. září Dny evropského dědictví – v tento jedinečný den se také jinak nepřístupné prostory historické budovy Lidových sadů otevřely veřejnosti. V rámci komentované prohlídky v podání vlastivědného badatele, publicisty a spisovatele Marka Řeháčka tak návštěvníci mohli nahlédnout do všech prostor – od sklepů až po půdní prostory nacházející se nad klenutým stropem velkého sálu, na vyhlídkovou věž, ale také do zahrady k historickému altánu.
- 8.–9. října Nalehko outdoorový festival plný inspirací pro velká životní dobrodružství, povídání o nejdelších světových trecích, extrémním běhání, bikepackingu, lezení a dalších posedlostech, které dělají život zábavným.
- 9. listopadu koncert Michala Horáka a kapely Voxel
- 12. listopadu koncert bratří Ebenů
- 22. listopadu koncert zpěvačky Radůzy
- 25. listopadu koncert kapely Visací zámek – 40 let v punku!!!
- 26. listopadu Vánoční dílny – vánoční prodej, tvůrčí dílny – bižuterie, zdobení perníčků, vánoční dekorace z proutí, vánoční ozdoby a přání, keramika, adventní věnce, svíčky, dekorace, skleněná technika, patchwork, ozdoby z papíru, šité výrobky, enrichment pro zvířata do liberecké zoo a mnoho dalšího. Doprovodný program probíhal i v Experimentálním studiu, kde vystoupil dětský pěvecký sbor Barvičky z MŠ Jeřmanická, sbor Červík Pepík ze ZŠ a ZUŠ Jabloňová a také se zde odehrály dvě pohádky se sváteční tematikou v podání Dřevěného divadla Honzy Hrubce.

2.6.2 63.–64. SEZÓNA KOMORNÍ HUDBY

Koncerty komorní neboli vážné hudby jsou v Kulturním centru Lidové sady jedinečné. Pro tyto neozvučené akce je akustika velkého sálu ideální. Předplatné se zde nabízí již více než 63 let. Zahrnuje jeden koncert měsíčně, je cenově výhodnější oproti vstupenkám na jednotlivé koncerty a dalším bonusem je, že předplatitel má své stálé místo k sezení na každý z naplánovaných koncertů.

V roce 2022 se v druhé části 63. sezóny (leden–květen 2022) uskutečnilo 5 koncertů pro 108 předplatitelů. V září 2022 se zahájila 64. sezóna s celkem 10 koncerty, z toho 4 koncerty se konaly v roce 2022 (září–prosinec 2022) pro 106 předplatitelů.

Přehled uskutečněných koncertů komorní hudby:

- 13. ledna Markéta Janoušková – housle a Bohumír Stehlík – klavír
- 3. února Doležalovo kvarteto
- 3. března Musica Florea
- 6. dubna Dora Hájková – violoncello
- 5. května Jana Boušková – harfa
- 7. září Jiří Bárta – violoncello a Terezie Fialová – klavír
- 13. října Trio Martinů
- 3. listopadu Jiří Pazour – klavír – slavné filmové melodie v klavírních proměnách
- 14. prosince Orchestr Ježkovy stopy

2.6.3 PROJEKT LIDOVÉ SADY DĚTEM

Dopolední divadelní představení pro školy se v roce 2022 po koronavirové epidemii konečně plně vrátily do starých kolejí, za velkého zájmu ze strany škol. Projekt Lidové sady dětem nabízí výběr z několika druhů divadel – loutkového, hraného, hudebního, naučného. Velmi oblíbená a hojně navštěvovaná jsou pantomimická představení a vánoční nebo velikonoční programy. Pro starší žáky jsme připravili hudební a cestovatelské přednášky. Nově byla uvedena vlastivědná přednáška o historii Liberce, která měla mezi školami velký úspěch. Programy pro školy se nejčastěji konají v komorním Experimentálním studiu, které nabízí úzký kontakt s účinkujícími. Divadelní představení s velkou scénou se konají v historickém velkém sále. Konec školního roku je spojen se školními výlety, které nabízejí kombinaci divadla, návštěvy liberecké zoo a Dětského koutku poblíž areálu Lidových sadů. Součástí akcí pro děti je i pořádání tradičních dílen pro veřejnost. Každé Vánoce a Velikonoce k nám přijíždějí lokální výrobci drobného zboží, chráněné dílny i neziskové organizace. Součástí prodejních stánků bývá dílnička pro děti, vždy tematicky zaměřená. Velmi navštěvovaný je i doprovodný program v Experimentálním studiu. Zde se odehrává loutkové divadlo a vystoupení sborů z místních MŠ nebo ZŠ. Akce má v Lidových sadech dlouholetou tradici a je u veřejnosti oblíbená. Během letních prázdnin na nejmenší nezapomínáme. Děti tak mohly se svými rodiči strávit na Zahradě Lidových sadů příjemná odpoledne u oblíbených sedmnácti pohádkových představení.

2.6.4 HUDEBNÍ KURZY

Hudební kurzy v Kulturním centru Lidové sady probíhají již řadu let. V našem centru jsou tyto kurzy jedinečné, vzdělávat se zde může široká veřejnost – předškolní děti, žáci základních i středních škol, ale také dospělí. Kurzy pořádáme ve spolupráci s hlavní lektorkou Zuzanou Kubelkovou a dalšími lektory a v roce 2022 byly kurzy vyhlášeny pro nástrojové obory:

- 1) dechové nástroje vyučuje 6 lektorů (sopranová zobcová flétna, altová zobcová flétna, příčná flétna, saxofony, klarinet)
- 2) souborová hra (hra v souboru dechových nástrojů) vyučuje 1 lektor
- 3) klavír a keyboard vyučuje 6 lektorů
- 4) kytary vyučuje 5 lektorů (akustická kytara, elektrická kytara, basová kytara)
- 5) zpěv vyučuje 1 lektor

6) HALEKÁLCI kroužek pro nejmenší vyučuje 1 lektorka, tento kurz jsme opět otevřeli od října 2022 – lektorka se na kurzu věnuje celkovému rozvoji hudebnosti předškolních dětí (3–6 let) a prvňáčků, učí se písničky, básničky, základy hudební nauky, hrají na rytmické nástroje atd. Cílem kurzu je vytvořit a prohloubit u dětí pozitivní vztah k hudbě.

V současné době není možné plně uspokojit poptávku veřejnosti, máme velmi omezené kapacity, co se týče vyučovacích prostor pro hudební kurzy. Disponujeme pouze čtyřmi učebnami a výuka probíhá také v Experimentálním studiu. Celkem je k dispozici 20 lektorů, ale aktivně jich za rok 2022 vyučovalo 13.

Hudební kurzy probíhají ve dvou pololetích – jedno pololetí obsahuje cca 20 lekcí pro žáka, a to v závislosti na prázdninách a státních svátcích.

2. pololetí 2021/2022 (únor–červen) kurzy navštěvovalo 128 žáků

1. pololetí 2022/2023 (září–leden) kurzy navštěvovalo 154 žáků

2.6.5 TANEČNÍ KURZY PRO DOSPĚLÉ

Veřejnosti každoročně nabízíme taneční kurzy pro dospělé. Od ledna do března pravidelně probíhají dva kurzy – kurz pro začátečníky a kurz pro pokročilé – po dobu deseti týdnů ve dvouhodinových lekcích, další kurzy od září/října do listopadu/prosince. O kurz pro pokročilé je bohužel vždy menší zájem, v lednu 2022 proto nakonec nebyl otevřen. Zimního kurzu pro začátečníky se zúčastnilo 13 párů, podzimních kurzů pro začátečníky 23 párů a kurzů pro pokročilé 9 párů, tj. 90 osob. Dále jsme uspořádali celkem čtyři společenské akce známé jako Tančírna, určené nejen pro absolventy našich tanečních kurzů. Milovníci tance si tak mohou na velkém sále Lidových sadů pod dozorem tanečního mistra Vlastimila Čermáka zatančit standardní a latinskoamerické tance.

2.6.6 VÝSTAVNÍ ČINNOST

Fotografické a grafické výstavy v prostorách Lidových sadů mohou návštěvníci zhlédnout nejen před divadelním nebo koncertním představením, ale i v průběhu celého roku. Naše výstavy umožňují prezentaci děl nejen zavedeným autorům, ale poskytují prostor též uměleckým školám, malbám i obrazům z chráněných dílen a také začínajícím autorům. Návštěvníkům výstav nejen na komentovaných prohlídkách nebo vernisážích autoři předávají svoje vnitřní pocity a prožitky. Díky těmto dílům můžeme lépe porozumět i době, ve které tyto výtvarné práce vznikaly. Pro mnohé jsou i inspirací, jak se začít pokoušet o vlastní tvorbu.

leden

Experimentální studio a předsálí, galerie na balkóně, Vyhlídková věž

1901–2021 120 let Lidových sadů

Historické pohlednice a fotografie

únor–duben

Experimentální studio

VÁCLAV HRUBÝ – černobílé kresby hradů a kostelíků z okolí Liberce

předsálí Experimentálního studia, galerie na balkóně

JIŘÍ NOVÁK – Krajinou mou, krajinou tvou – černobílé i barevné fotografie přírody

Vyhlídková věž

JANA HUNTEROVÁ – Krajinou mou, krajinou tvou – černobílé fotografie přírody

květen–červen

Experimentální studio a předsálí, galerie na balkóně, Vyhlídková věž

LŠF Liberec – ILLUSTRACE – fotografické práce absolventů fotografické školy

červen–srpen

Experimentální studio a předsálí, galerie na balkóně

SUŠ Liberec – grafické a fotografické práce studentů 4. ročníku

Vyhlídková věž

RADKA PITTNEROVÁ – Ze života medvědího klanu – kresby

září–prosinec

Experimentální studio a předsálí, galerie na balkóně a Vyhlídková věž

ZUZANA FAJMONOVÁ – Umění v čase – barevné fotografie

14.–19. června 2022

ZOOEXPO – pavilon v Zoo Liberec

MODRÝ SLON – celostátní výstava výtvarných prací handicapovaných lidí
obrazy, grafika, keramika, textilní techniky

leden–květen

ŽIRAFINEC – pavilon v Zoo Liberec

Od každého trochu – výtvarné práce dětí ZUŠ Liberec – pastely zvířat ze Zoo Liberec

červen–prosinec

JIRÍ MIKOLÁŠ

Zoo přináší radost, lásku a naději – barevné fotografie zvířat ze Zoo Liberec

2.6.7 VYHLÍDKOVÁ VĚŽ, DOMINANTA LIDOVÝCH SADŮ

33,974 metrů vysoká vyhlídková věž se 155 schody je dominantou kulturně-památkového objektu Lidových sadů. Původně uváděná výška 32 m vychází z dobových zdrojů, některé pozdější údaje uvádějí také výšku 33 nebo 35 metrů. Věž byla přesně změřena až v roce 2022. Vyhlídková věž je zakončena předsazeným vyhlídkovým prostorem s hrázděným zdívkem a převýšeným valbovým zastřešením.

Do zdi věže je na zahradní straně zapuštěn pískovcový městský znak s letopočtem 1901, připomínající dokončení stavby. V polovině padesátých let minulého století byla věž z bezpečnostních důvodů uzavřena a opětovného zpřístupnění veřejnosti se dočkala až v květnu 1998.

Kompletní rekonstrukci podle projektu Ing. arch. Františka Čejky provedla liberecká stavební firma Prosperita - Horák. Od května 1998 je vyhlídková věž znovu přístupná veřejnosti.

Vyhlídková věž Lidových sadů je celoročně otevřená pro veřejnost a je z ní překrásný výhled na město Liberec. V roce 2022 ji navštívilo celkem 1.321 návštěvníků, z toho 774 dospělých, 93 studentů, 10 osob s platným průkazem dárce krve, 19 osob s průkazem ZTP, 150 dětí do 7 let, 155 dětí od 8 do 15 let a 120 osob nad 65 let.

2.6.8 AREÁL DĚTSKÉHO KOUTKU

Provozní doba areálu je vždy plánovaná od poloviny dubna do poloviny října, podle meteorologických podmínek. V roce 2022 byl koutek otevřen 20. dubna a provoz byl ukončen 10. října.

Tento rok vstoupil Dětský koutek již do své 67. sezóny. Návštěvníci se mohli těšit na oblíbené ruské kolo, historický vláček z roku 1971, vzduchovou trampolínu i všechny tradiční prolézačky, klouzačky a houpačky, které v průběhu jarních dnů prošly revitalizací, ale také na malé stádo koz kamerunských. Novinkou pro tento rok jsou zbrusu nové asfaltové komunikace v areálu i bezpečné dopadové povrchy pod vybranými herními prvky, vše se podařilo ještě před otevřením areálu veřejnosti.

V průběhu května a června došlo k drobnému omezení provozu, a to z důvodu rekonstrukce vodních herních prvků. Během rekonstrukce, která trvala čtyři týdny, probíhaly opravy vodovodního systému a instalace mlhoviště se zachováním průtočného koryta a zcela novými vodními herními prvky. Nové mlhoviště je energeticky úspornější, převážně šetří velkou část spotřebované vody. Voda z průtočného koryta je téměř stoprocentně vedena do nádrží, kde se přes filtrace vrací zpět do oběhu. Aktivní vodní prvky jsou koncipovány pouze jako mlhoviště, které si obsluhují přímo návštěvníci. Z původních fontán se zrenovaly umělecké keramické plastiky z dílny Alexandry Koláčkové, které byly následně usazeny na nová vybraná místa v areálu koutku. Přestože plastiky již neplní svůj původní účel aktivních vodních fontán, stále dělají radost a slouží jako dekorace a vzpomínka na část historie areálu Dětského koutku.

V průběhu roku začaly práce na projektové dokumentaci na nové bistro, které by více odpovídalo aktuálním gastro trendům a poptávce. Bistro, jehož stavba by měla začít na podzim 2023, bude sloužit nejen návštěvníkům Dětského koutku, ale i veřejnosti a kolemjdoucím turistům.

Koutek se stal velmi oblíbeným místem pro oslavy dětských narozenin, celkem se jich v průběhu této sezóny uskutečnilo 25.

AKCE USKUTEČNĚNÉ V AREÁLU DĚTSKÉHO KOUTKU:

30. dubna Čarodějnice pro malé i nejmenší děti – areál byl otevřen až do 21. hodiny

14. května Běh okolo zoo – cíl a zázemí běžeckého závodu

14. a 15. května Mezinárodní den pro rodiny

1. června Mezinárodní den dětí s odpoledním programem pro děti – kreativní dílny, soutěže a loutková pohádková představení o zvířátkách v podání Rudy Hancvencla

24. července pohádka Divadla Rolnička – Barevná pohádka

27. července pohádka Dřevěného divadla – O princí z knížky

10. srpna pohádka Dřevěného divadla – Zvířátka a loupežníci

14. srpna pohádka Divadla Rolnička – O malém tygroví

8. října Den sponzorů a partnerů Zoo Liberec – v rámci celodenní akce pořádané v zoo byl pro pozvané k dispozici i Dětský koutek, kde se také odehrálo představení v podání Divadla PUK – Pohádka ptačí.

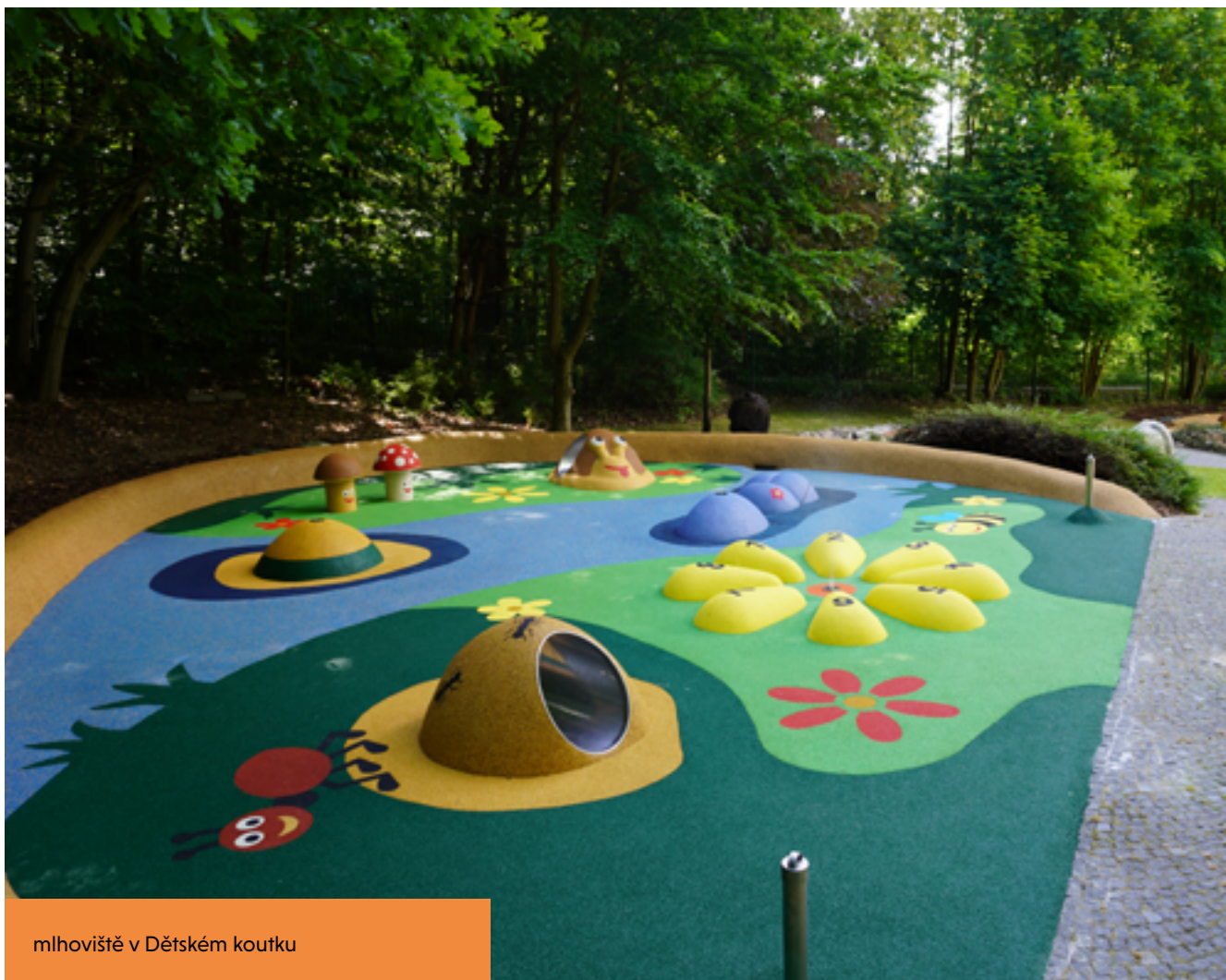
27. a 28. října Strašidelný koutek – po oba tyto dny byl strašidelně nazdobený a osvětlený areál otevřen veřejnosti od 15 do 20 hodin, s pohádkovými představeními Dřevěného divadla Honzy Hrubce, živými pohádkovými postavkami a s možností opékání špekáčků až do večerních hodin. Součástí prvního dne byl také lampiónový průvod, který vycházel od Severočeského muzea směrem do Dětského koutku, doprovázený historickou kapelou. Tato akce sklídila u veřejnosti velký úspěch, celkem za oba tyto dny koutek navštívilo více jak 1.800 osob

2.7 STATISTICKÉ ÚDAJE – CELKOVÁ NÁVŠTĚVNOST

NÁVŠTĚVNOST	2022	2021	2020	2019
Zoo Liberec	369 308	333 985	275 659	402 193
Zoo Liberec *	442 168	379 049	318 885	493 740

* všechny složky (ARCHA, DIVIZNA, LS, Dětský koutek)

Tak jako celou společnost, i zoologickou zahradu zasáhla zpráva o válce na Ukrajině. Zoo se v březnu a dubnu připojila k řadě institucí, které poskytly vstup do svých prostor nebo areálů ukrajinským uprchlíkům zdarma. Zoo v těchto dvou měsících navštívilo celkem 5.972 návštěvníků (3108 dospělých a 2864 dětí ve věku od 3 do 15 let).

mlhoviště v Dětském koutku

2.8 MARKETING – AKCE PRO NÁVŠTĚVNÍKY

První významnější akcí roku 2022 byl návrat k tradici organizování vědomostní soutěže pro žáky druhých stupňů základních škol a nižších stupňů víceletých gymnázií – ZooRiskuj. Jeho první ročník proběhl již v roce 2010, a „covidová přestávka“ v letech 2020 a 2021 tak způsobila, že na rok 2022 připadl jubilejní desátý ročník. Rozřadovací kolo, které obsahovalo 50 otázek s maximálním možným ziskem 92 bodů, proběhlo 16. 3. bez jakýchkoliv omezení nebo proticovidových opatření. Zúčastnilo se ho 79 týmů z 21 škol z 12 měst Libereckého kraje. Místem pro uspořádání finálového kola 27. dubna se stala poprvé v historii této soutěže Technická univerzita Liberec. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická poskytla nejen prostor vybavený technikou, ale také pomoc svých 4 studentů. Toto reprezentativní zázemí soutěže využilo celkem 180 soutěžících, pedagogů i fandících spolužáků, kteří ocenili reprezentativní prostor i příjemnou atmosféru.

Zoologická zahrada se běžně neúčastní cestovatelských a turistických veletrhů. V roce 2022 však jeden pokus udělala a využila pozvání organizátorů veletrhu Euro Euroregion Tour 2022. ve dnech 1. až 2. dubna. Marketingové oddělení zajistilo ve spolupráci se zoology přednášku na téma „Udržitelný turismus a welfare zvířat“ v jabloneckém Eurocentru. Prezentace na pódiu upozorňovala na některá úskalí zážitkového turismu spojeného se zvířaty, s interakcí s nimi, hlazením nebo fotografováním, s různými nabídkami programů a atrakcí založených na drezúře zvířat nebo dokonce na zvířecích zápasech.

Některé aktivity, které vznikly v covidovém období mezi širší laickou veřejností, se zopakovaly. V roce 2022 například proběhlo druhé tzv. „Mrkvobraní“, které iniciovala Základní škola Ještědská. Žáci této školy zahradě předaly 250 kg mrkve.

Setkání se zoologem nebo včelařem, zoo-kvíz, loutkové divadlo, Elektrowin, sázení jarních kytiček, hra na chovatele, tvořivé dílničky, soutěže a hry, ukázky potravy, krmení domácích mazlíčků, výroba mouky a pečení placek, setí semínek, malování kamínků... To všechno byla témata jednotlivých stanovišť v celém areálu zoo na Den Země, který se slavil v liberecké zahradě 23. 4. a patří k tradičním každoročním akcím stejně jako Den pro seniory (12. 4.), Den pro slony (13. 8.), Den pro partnery a sponzory spojený se Dnem zvířat (8. 10.) nebo zoo tábory s Motyčkovou klikou (červenec a srpen). V roce 2022 proběhlo 5 turnusů s celkovým počtem 102 dětí a 13 dospělých. Tato dlouhodobá spolupráce určitě bude pokračovat i v následujících letech, kdy se připravuje zcela nový koncept.

Zoo Liberec se stále častěji stává partnerem různých akcí a aktivit regionálních i mimo libereckých subjektů. K takovým akcím patřil například festival animovaných filmů ANIFILM 2022, EDUCA 2022 a aktivity v rámci EDUCA KIDS 10. až 16. 10., iQLANDIA – venkovní šifrovací hra Via da Vinci nebo zoo kvíz v rámci propagace baletu Divadla F. X. Šaldy Mauglí (spolupráce z předchozího roku do konce sezóny v říjnu 2022), výstava optických klamů instalovaná v OC Nisa (instalovaná ve spolupráci s National Geographic Channels), podpora prázdninové hry Krajské vědecké knihovny „Velká knihovni loupež“ nebo podpora krajské aktivity Crystal Valley Week alespoň formou zvýhodněného vstupu do zoo. Ze spolupráce na projektu Crystal Valley vznikl další zajímavý projekt. Od konce léta 2022 má liberecká zoo totiž kromě živých i skleněné plameňáky. Hned 40 různě barevných skleněných originálů z rukou sklářů sklářské dílny Pačinek Glass našlo své trvalé místo ve spodní části areálu na malém ostrůvku, který obtéká Jizerský potok. Dřívější návštěvníci zoo možná pamatují, že toto místo dlouhá léta sloužilo jako expozice pelikánů bílých. V roce 2008 ale byli pelikáni přesunuti na nedaleké větší Labutí jezero, a ostrůvek tak téměř 15 let zůstal neobydlený. Různobarevné skleněné plastiky v různých velikostech zahájily svůj „pobyt“ v liberecké zahradě malou vernisáží 24. srpna, a to za účasti majitele skláren a autora plastik, pana Jiřího Pačinka. Plameňáci budou na ostrůvku umístěni celoročně a čas od času se stanou neobvyklou součástí akce pro veřejnost – např. Strašidelné zoo.

Jako každý rok, i pro sezónu 2022 vymýšlelo marketingové oddělení nové formáty a motivační aktivity pro zvýšení návštěvnosti zoo. Tak vznikl například koncept červnových smyslu(ů)-plných prohlídek (komentované prohlídky s různými zrakovými, hmatovými i čichovými vjemy spojenými s chovanými druhy zvířat) nebo výstava v rámci spolupráce česko-polsko-německé spolupráce „1000 & Tvůj pohled – od propuknutí k úniku z pandemie“ (část panelů fotografické a umělecké výstavy určené pro veřejný prostor byla instalována podél jezera v období od 1. 7. do 31. 10.). Zoologická zahrada také poskytla na několik měsíců prostor pro jeden z obrazů z projektu „Namaluj Liberec“. Velkoformátový obraz (3x2,2m) s názvem „Bez lidské stopy“ trojice malířů (Václav Kovář, Adam Windsor, Jan Simandl) byl pro všechny návštěvníky zoo k vidění až do října v budově ZooExpo.

Unikátní projekt vznikl ze spolupráce s Dobrovolnickým centrem ADRA v Liberci. Devátého září poskytla zoologická zahrada prostor pro akci konanou pod názvem Dobrovolnictví je radost. V areálu zahrady se po celý den prezentovalo na dvacet subjektů, pro které je práce dobrovolníků nutností. Cílem akce bylo informovat širokou veřejnost o různorodosti příležitostí pro dobrovolníky v rámci Libereckého kraje. Celá akce i spolupráce s dobrovolnickými organizacemi zapadá do dlouhodobého plánu na obnovení a rozvoj dobrovolnické skupiny i v Zoo Liberec. Vždyť dobrovolnictví je radost – a rovnou dvojnásobná: nejen pro příjemce pomoci, ale zároveň i pro dobrovolníka samotného. A zoologická zahrada určitě umí nabídnout zajímavé příležitosti pro rozvoj dobrovolnictví v Libereckém kraji a i touto cestou pomáhat nejen zahradě jako takové, ale i jejím ochránářským projektům.

Strašidelná zoo ve dnech 27. a 28. 10. zopakovala úspěšný scénář z předchozího roku a byla veřejností hodnocena jako velmi vydařená. O oblibě této akce plné strašidel a strašidelných instalací v celém areálu zoo svědčí velmi vysoká návštěvnost. Ta byla v roce 2022 rekordní: během dvou večerů, vždy od 18.00 do 20.00, prošlo pokladnou celkem 10.722 návštěvníků. S denní návštěvností, kdy si přišli strašidelná zákoutí prohlédnout zejména bázlivější návštěvníci, kteří se chtěli vyhnout davům i večerní tmě, se celkový počet návštěvníků za zmíněné dva dny vyšplhal k číslu 15.154. Velký dík a klobouk dolů před všemi, kdo v tyto dny sloužili na pokladně zoo.

Po covidových letech se opět obnovila tradice vánočních večírků pro zaměstnance (15. 12.), po dvouleté přestávce opět s oceněním dlouholetých zaměstnanců.

2.9 SPONZOŘI A PARTNEŘI

V průběhu roku 2022 poslali dárci finanční dary v hodnotě 1 965 328 Kč.

instalace skleněných plameňáků v zoo

3. EKONOMICKÉ UKAZATELE

3.1 ANALÝZA TVORBY VÝNOSŮ, ZHODNOCENÍ VE SROVNÁNÍ S PŘEDCHOZÍM ROKEM

V souladu se smlouvou č. OLP/1204/2021 o vzájemném převodu činností, majetku a některých souvisejících práv, povinností a závazků mezi LK a SML vznikla k 1. 7. 2021 Zoo Liberec, příspěvková organizace. K 1. 1. 2022 byly na Zoo Liberec, příspěvková organizace převedeny činnosti, které do té doby vykonávala Zoologická zahrada Liberec, příspěvková organizace. Porovnání výnosů s předchozím rokem bude možné ve Zprávě o činnosti za rok 2023.

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ OBDOBÍ		MINULÉ OBDOBÍ	
		Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	
B.	VÝNOSY CELKEM		114 780 226,39	27 303 845,42	347 158,86	0,00
I.	Výnosy z činnosti		43 521 231,52	27 300 283,98	0,00	0,00
	1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	17 500,00		
	2.	Výnosy z prodeje služeb	602	41 370 998,50	19 067 754,30	
	3.	Výnosy z pronájmu	603		1 419 786,94	
	4.	Výnosy z prodaného zboží	604		5 570 427,13	
	12.	Výnosy z prodeje materiálu	644	35 788,00		
	16.	Čerpání fondů	648	67 000,00		
	17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	2 029 945,02	1 242 315,61	
II.	Finanční výnosy		2 221,32	549,44	0,00	0,00
	2.	Úroky	662			
	3.	Kurzové zisky	663	2 221,32	549,44	
IV.	Výnosy z transferů		71 256 773,55	3 012,00	347 158,86	0,00
	2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	672	71 256 773,55	3 012,00	347 158,86
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
	1.	Výsledek hospodaření před zdaněním			3 490 163,90	0,00
	2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		-1 150 401,68	3 025 893,90	0,00

Rozbor vybraných výnosů:

602 Výnosy z prodeje služeb 60 438 752,80 Kč

65,75 % vlastních výnosů tvoří tržby z prodeje vstupného za celou organizaci 39 740 240,18

28,39 % tržby za stravování ve výši 17 159 318,56

1,46 % tržby za parkovné 880 105,69

1,06 % tržby za reklamu 640 731,96

3,34 % ostatní tržby, např. zážitkové programy, semináře, výukové programy SEV DIVIZNA, umístění zvířat ARCHA 2 018 356,41

649 Ostatní výnosy z činnosti 3 272 260,63 Kč

98,82 % ostatní výnosy z činnosti 3 233 507,77

1,18 % pojistná plnění 38 752,86,-

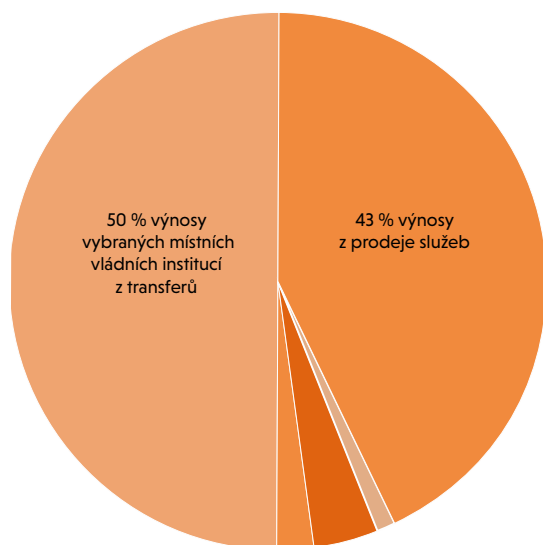
672 Výnosy z transferů 71 259 785,55 Kč

79,73 % transfery - příspěvek na provoz 56 814 530,-
12,22 % transfery - příspěvek na odpisy 8 706 227,38,-
5,87 % transfery ostatní poskytovatelé 4 182 386,-
2,18 % transfery investiční - odpisy 1 556 642,17

Hospodaření Zoo Liberec, příspěvková organizace za rok 2022 skončilo kladným hospodářským výsledkem ve výši 1 875 492,22 Kč.

Rozbor výnosů 2022	Účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
Výnosy z prodeje služeb	602	41 370 998,50	19 067 754,30	60 438 752,80
Výnosy z pronájmu	603		1 419 786,94	1 419 786,94
Výnosy z prodaného zboží	604		5 570 427,13	5 570 427,13
Ostatní výnosy z činnosti	649	2 029 945,02	1 242 315,61	3 272 260,63
Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	672	71 256 773,55	3 012,00	71 259 785,55
Ostatní výnosy	-	122 509,32	549,44	123 058,76

Rozbor ostatních výnosů	Účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	17 500,00		17 500,00
Výnosy z prodeje materiálu	644	35 788,00		35 788,00
Kurzové zisky	663	2 221,32	549,44	2 770,76
Čerpání fondů	648	67 000,00		67 000,00
Čerpání fondů	648	376 264,36		376 264,36

ROZBOR VÝNOSŮ 2022

- 43 % výnosy z prodeje služeb
- 1 % výnosy z pronájmu
- 4 % výnosy z prodaného zboží
- 2 % ostatní výnosy z činnosti
- 50 % výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů

3.2 ROZBOR ČERPÁNÍ ROZHODUJÍCÍCH POLOŽEK NÁKLADŮ

V souladu se smlouvou č. OLP/1204/2021 o vzájemném převodu činností, majetku a některých souvisejících práv, povinností a závazků mezi LK a SML vznikla k 1. 7. 2021 Zoo Liberec, příspěvková organizace.

K 1. 1. 2022 byly na Zoo Liberec, příspěvková organizace převedeny činnosti, které do té doby vykonávala Zoologická zahrada Liberec, příspěvková organizace.

Porovnání výnosů s předchozím rokem bude možné ve Zprávě o činnosti za rok 2023.

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ OBDOBÍ		MINULÉ OBDOBÍ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		115 930 628,07	24 277 951,52	347 158,86	0,00
I.	Náklady z činnosti		115 897 148,19	23 813 681,52	347 158,86	0,00
1.	Spotřeba materiálu	501	18 394 305,43	7 344 538,36	8 225,00	
2.	Spotřeba energie	502	4 985 880,04	810 749,64		
4.	Prodané zboží	504		2 500 048,72		
8.	Opravy a udržování	511	5 449 198,87	128 437,73		
9.	Cestovné	512	983 153,79	1 344,00		
10.	Náklady na reprezentaci	513	149 239,69	30 706,48		
12.	Ostatní služby	518	13 578 811,17	1 420 674,78	39 397,83	
13.	Mzdové náklady	521	42 322 630,00	7 584 333,00	208 989,00	
14.	Zákonné sociální pojištění	524	13 598 175,09	2 268 956,91	70 638,00	
15.	Jiné sociální pojištění	525	222 388,23	37 386,96	1 169,76	
16.	Zákonné sociální náklady	527	2 265 499,50	323 767,10	4 179,78	
18.	Daň silniční	531				
19.	Daň z nemovitostí	532				
20.	Jiné daně a poplatky	538	34 780,00	2 300,00	14 560,00	
22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541				
23.	Jiné pokuty a penále	542				
26.	Manka a škody	547	6 249,10	6 394,00		
28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	10 259 857,55	831 180,00		
33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556				
34.	Náklady z odepsaných pohledávek	557				
35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	1 725 961,04	508 652,96		
36.	Ostatní náklady z činnosti	549	1 921 018,69	14 210,88	-0,51	
II.	Finanční náklady		33 479,88	0,00	0,00	0,00
2.	Úroky	562	0,77			
3.	Kurzové ztráty	563	33 479,11			
V.	Daň z příjmů		0,00	464 270,00	0,00	0,00
1.	Daň z příjmů	591	0,00	464 270,00	0,00	0,00

Rozbor vybraných nákladů:

501 Spotřeba materiálu 25 738 843,79 Kč

44,32 % celkové spotřeby materiálu tvoří krmiva, steliva 11 407 022,84 Kč

25,53 % nákup surovin - služby zákazníkům ve výši 6 571 420,31 Kč

9,04 % nákup všeobecného materiálu 2 325 986,79 Kč

21,11 % ostatní náklady, např. materiál na opravy, propagaci, léky, drobný majetek, ochranné pomůcky, kanc. potřeby 5 434 413,85 Kč

502 Spotřeba energie 5 796 629,68 Kč

42,50 % celkové spotřeby energií tvoří elektrická energie 2 463 361,14 Kč

21,08 % vodné 1 222 202,87 Kč

36,42 % plyn 2 111 065,67 Kč

511 Opravy a udržování 5 577 636,60 Kč

82,94 % všech oprav činí opravy a údržba nemovitého majetku 4 626 241,25 Kč

17,06 % opravy a údržba movitého majetku 951 395,35 Kč

518 Ostatní služby ve výši 14 999 485,95 Kč

48,07 % služeb tvoří pořady Lidových sadů, hudební kurzy, popl. za aut.práva, pronájmy atd. 7 209 863,47 Kč

6,15 % stočné 922 245,86

11,53 % služeb vynaložených na propagaci 1 729 959,98

3,98 % veterinární služby 596 768,16

30,27 % ostatní služby, např. revize, IT služby, doprava, telekomunikace, bankovní poplatky, odpady atd. ve výši 4 540 648,48

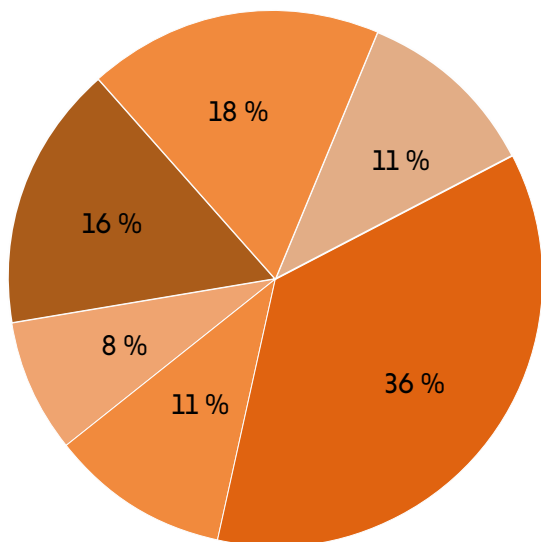
521 Mzdové náklady 49 906 963 Kč

92,82 % mzdové náklady 46 322 565 Kč

6,13 % ostatních osobních nákladů 3 060 425 Kč

1,05 % náhrada mzdy za pracovní neschopnost 523 973 Kč

Rozbor nákladů 2022	Účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
Spotřeba materiálu	501	18 394 305,43	7 344 538,36	25 738 843,79
Ostatní služby	518	13 578 811,17	1 420 674,78	14 999 485,95
Mzdové náklady	521	42 322 630,00	7 584 333,00	49 906 963,00
Zákonné sociální pojištění	524	13 598 175,09	2 268 956,91	15 867 132,00
Odpisy dlouhodobého majetku	551	10 259 857,55	831 180,00	11 091 037,55
Ostatní náklady		17 776 848,83	4 828 268,47	22 605 117,30
Rozbor ostatních nákladů				
Spotřeba energie	502	4 985 880,04	810 749,64	5 796 629,68
Prodané zboží	504	0,00	2 500 048,72	2 500 048,72
Opravy a udržování	511	5 449 198,87	128 437,73	5 577 636,60
Cestovné	512	983 153,79	1 344,00	984 497,79
Náklady na reprezentaci	513	149 239,69	30 706,48	179 946,17
Jiné sociální pojištění	525	222 388,23	37 386,96	259 775,19
Zákonné sociální náklady	527	2 265 499,50	323 767,10	2 589 266,60
Daň silniční	531	0,00	0,00	0,00
Daň z nemovitostí	532	0,00	0,00	0,00
Jiné daně a poplatky	538	34 780,00	2 300,00	37 080,00
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0,00		0,00
Jiné pokuty a penále	542			0,00
Manka a škody	547	6 249,10	6 394,00	12 643,10
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	1 725 961,04	508 652,96	2 234 614,00
Ostatní náklady z činnosti	549	1 921 018,69	14 210,88	1 935 229,57
Tvorba a zúčtování opravných položek	556	0,00		0,00
Náklady z odepsaných pohledávek	557	0,00		0,00
Úroky	562	0,77		0,77
Kurzové ztráty	563	33 479,11	0,00	33 479,11
Daň z příjmů	591	0,00	464 270,00	464 270,00

ROZBOR NÁKLADŮ 2022

18 %	spotřeba materiálu
11 %	ostatní služby
36 %	mzdové náklady
11 %	zákonné sociální pojištění
8 %	odpisy dlouhodobého majetku
16 %	ostatní náklady

3.3 PLNĚNÍ SOUSTAVY UKAZATELŮ K ROZPOČTU

Závazné ukazatele		Upravený rozpočet 2022	Stav k 31.12.2022	%
1	neinvestiční příspěvek na odpisy dlouhodobého majetku kraje	11 656 170	8 706 227	74,69
2	neinvestiční příspěvek na provoz organizace	56 814 530	56 814 530	100,00
3	limit prostředků na platy / podíl mimotarifních složek platů	43 315 000	42 322 630	97,71
4	použití prostředků rezervního fondu	2 000 000	2 000 000	100,00
7	limit výdajů na pohostění	150 000	150 000	100,00
8	počet zaměstnanců organizace	115	106	92,17
11	výsledek hospodaření organizace	0	-1 150 402	

Skutečné odpisy v roce 2022 činily oproti plánu 8 706 227 Kč (z důvodu dodržení legislativních postupů došlo k prodloužení realizace investičních záměrů, některé plány nebyly realizovány).

Do rozpočtu LK byla vrácena v rámci vypořádání příspěvku na odpisy nemovitého majetku za rok 2022 částka 2 949 942,62 Kč.

Výsledek hospodaření v hlavní činnosti - 1 150 402 Kč byl pokryt kladným výsledkem hospodaření doplňkové činnosti ve výši 3 025 893,90 Kč, celkový výsledek organizace 1 875 492,22 Kč.

Odvody do rozpočtu kraje		Kč		
15	odvod z investičního fondu organizace - odpisy nem. Majetku	9 967 200	9 967 200	100

Odvod odpisů proběhl ve stanoveném termínu.

3.4 ZHODNOCENÍ ČERPÁNÍ ÚČELOVÝCH PROSTŘEDKŮ A DOTACÍ Z VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ A JEJICH VYPOŘÁDÁNÍ

Poskytovatel	Označení	Celková částka dotace	Termín realizace	Vyúčtováno	Poznámka
MŽP	Příspěvek zoologickým zahradám	903 186,00	1. 1. 2022–31. 12. 2022	ano	Dotace byla plně vyčerpána.
Liberecký kraj	Architektonická studie na rozšíření zoo - „Údolí ohrožené divočiny“ a revize stávajícího generelu	2 700 000,00	3. 10. 2022–31. 12. 2025	ne	V roce 2022 byla organizaci poskytnuta záloha ve výši 1 350 000 Kč (investiční část 1 200 565 Kč, neinvestiční část 149 435 Kč). Čerpání dotace započne v roce 2023.
SFŽP	Výukové programy ke klimatickým změnám realizovaných v Zoo Liberec	175 000,00	1. 9. 2022–31. 8. 2024	ne	Organizace obdrží peněžní prostředky až po vyúčtování dotace. Dotace čerpána částečně.
SFŽP	Ekologické výukové programy v Zoo Liberec	300 000,00	1. 9. 2022–31. 8. 2024	ne	Organizace obdrží peněžní prostředky až po vyúčtování dotace. Dotace čerpána částečně.
Statutární město Liberec	Provoz Centra pro zvířata v nouzi Archa	3 200 000,00	1. 1. 2022–31. 12. 2022	ano	Dotace byla plně vyčerpána.
Statutární město Liberec	Údolí ohrožené divočiny - rozšíření areálu zoologické zahrady a rozvoj areálu stávajícího	25 000 000,00	12.2022-31.12.2027	ne	Investiční dotace, čerpáno částečně.

V průběhu roku 2022 nedošlo k vrácení peněžních prostředků z důvodu nedočerpání dotací.

3.5 VYHODNOCENÍ DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI A MIMOROZPOČTOVÝCH ZDROJŮ

Organizace provozuje se souhlasem zřizovatele doplňkovou činností v těchto okruzích:

- a) hostinská činnost
- b) prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin
- c) výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona:
 - vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce
 - výroba, rozmnožování, distribuce, prodej, pronájem zvukových a zvukověobrazových záznamů a výroba nenahraných nosičů údajů a záznamů
 - zprostředkování obchodu a služeb
 - velkoobchod a maloobchod
 - ubytovací služby
 - pronájem a půjčováním movitých věcí
 - reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení
 - mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, vč. lektorské činnosti
 - provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí
- d) pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor

Nejvýznamnější položkou v doplňkové činnosti jsou výnosy z prodeje služeb - stravování, prodej upomínkových předmětů, parkovné a výnosy z pronájmu. **Díky příznivé návštěvnosti skončilo hospodaření doplňkové činnosti kladným hospodářským výsledkem 3 025 893,90 Kč.**

3.6 VÝSLEDKY INVENTARIZACE A VYPOŘÁDÁNÍ PŘÍPADNÝCH INVENTARIZAČNÍCH ROZDÍLŮ

Inventarizace v roce 2022 proběhla v souladu se směrnicí o inventarizaci. Inventarizační komise neshledala žádné inventarizační rozdíly.

Účet - předmět inventarizace	druh	Účetní stav	Inventurní stav	Rozdíl
013100 - Software	F/D	774 348,49	774 348,49	0,00
018100 - Drobný dlouhodobý nehmotný majetek - svěřený	F/D	1 096 736,60	1 096 736,60	0,00
019100 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	F/D	601 821,00	601 821,00	0,00
021140 - Stavby - nebytové budovy - skupina 4	F/D	50 220 442,70	50 220 442,70	0,00
021170 - Stavby - nebytové budovy - skupina 7	F/D	4 728 140,18	4 728 140,18	0,00
021240 - Stavby - ostatní stavby - skupina 4	F/D	956 238,54	956 238,54	0,00
021250 - Stavby - ostatní stavby - skupina 5	F/D	73 871 839,79	73 871 839,79	0,00
021260 - Stavby - ostatní stavby - skupina 6	F/D	28 506 309,61	28 506 309,61	0,00
021270 - Stavby - ostatní stavby - skupina 7	F/D	198 328 801,03	198 328 801,03	0,00
021320 - Stavby - bytové domy a bytové jednotky - skup.2	F/D	1 453 871,60	1 453 871,60	0,00
022110 - Sam. hmotné movité věci - stroje a zařízení sk. 1	F/D	3 123 048,40	3 123 048,40	0,00
022120 - Sam. hmotné movité věci - stroje a zařízení sk. 2	F/D	10 954 509,67	10 954 509,67	0,00
022130 - Sam. hmotné movité věci - stroje a zařízení sk. 3	F/D	2 935 346,02	2 935 346,02	0,00
022140 - Sam. hmotné movité věci - stroje a zařízení sk. 4	F/D	2 432 212,26	2 432 212,26	0,00
022150 - Sam. hmotné movité věci - stroje a zařízení sk. 5	F/D	3 593 437,39	3 593 437,39	0,00
022210 - Sam. hmotné movité věci - dopr. prostředky sk. 1	F/D	3 602 605,00	3 602 605,00	0,00
022220 - Sam. hmotné movité věci - dopr. prostředky sk. 2	F/D	2 816 394,00	2 816 394,00	0,00
022230 - Sam. hmotné movité věci - dopr. prostředky sk. 3	F/D	1 412 862,17	1 412 862,17	0,00
022240 - Sam. hmotné movité věci - dopr. prostředky sk. 4	F/D	3 242 114,02	3 242 114,02	0,00
022300 - Sam. hmotné movité věci - inventář	F/D	15 274,00	15 274,00	0,00
028100 - Drobný dlouhodobý hmotný majetek	F/D	21 783 326,60	21 783 326,60	0,00
031200 - Pozemky - zahrady, pastviny, louky, rybníky	F/D	43 663,20	43 663,20	0,00
031300 - Pozemky - zastavěná plocha	F/D	9 689 498,74	9 689 498,74	0,00
031400 - Pozemky - ostatní pozemky	F/D	4 026 646,74	4 026 646,74	0,00
031500 - Pozemky - lesní pozemky	F/D	2 847 449,44	2 847 449,44	0,00
041100 - Nedokončený dlouhodobý nehm.maj. - Software	F/D	1 284 415,00	1 284 415,00	0,00
042100 - Nedokončený dl. hmotný maj.-nebytové budovy	F/D	35 000,00	35 000,00	0,00
042110 - Nedokončený dl. hmotný maj.-nebytové budovy - TZ	F/D	22 000,00	22 000,00	0,00
042200 - Nedokončený dl. hmotný maj.-ostatní stavby	F/D	7 893 682,14	7 893 682,14	0,00
042210 - Nedokončený dl. hmotný maj.-ostatní stavby-TZ	F/D	782 995,76	782 995,76	0,00
042500 - Nedokončený dl. hmotný maj.-jiný	F/D	17 600,00	17 600,00	0,00
052100 - Poskytnuté zálohy na DHM	D	116 150,00	116 150,00	0,00
073100 - Oprávky k software	D	752 608,00	752 608,00	0,00

078100 - Oprávky k drobnému DNM-svěřený	D	1 047 449,60	1 047 449,60	0,00
079100 - Oprávky k ostatnímu DNM	D	535 156,00	535 156,00	0,00
081140 - Oprávky ke stavbám - nebytové budovy - skupina 4	D	43 899 784,31	43 899 784,31	0,00
081170 - Oprávky ke stavbám - nebytové budovy - skupina 7	D	2 334 411,00	2 334 411,00	0,00
081250 - Oprávky ke stavbám - ostatní stavby - skupina 5	D	43 385 471,10	43 385 471,10	0,00
081260 - Oprávky ke stavbám - ostatní stavby - skupina 6	D	4 740 438,05	4 740 438,05	0,00
081270 - Oprávky ke stavbám - ostatní stavby - skupina 7	D	92 226 296,46	92 226 296,46	0,00
081320 - Oprávky ke stavbám - byt.domy a byt. jedn.-sk.2	D	1 453 871,60	1 453 871,60	0,00
082110 - Oprávky k SHMV - stroje a zařízení sk. 1	D	2 950 067,76	2 950 067,76	0,00
082120 - Oprávky k SHMV - stroje a zařízení sk. 2	D	10 348 231,12	10 348 231,12	0,00
082130 - Oprávky k SHMV - stroje a zařízení sk. 3	D	2 120 898,15	2 120 898,15	0,00
082140 - Oprávky k SHMV - stroje a zařízení sk. 4	D	668 425,07	668 425,07	0,00
082150 - Oprávky k SHMV - stroje a zařízení sk. 5	D	998 512,51	998 512,51	0,00
082210 - Oprávky k SHMV - dopr. prostředky sk. 1	D	3 465 485,00	3 465 485,00	0,00
082220 - Oprávky k SHMV - dopr. prostředky sk. 2	D	2 470 394,48	2 470 394,48	0,00
082230 - Oprávky k SHMV - dopr. prostředky sk. 3	D	401 421,99	401 421,99	0,00
082240 - Oprávky k SHMV - dopr. prostředky sk. 4	D	1 140 458,00	1 140 458,00	0,00
082300 - Oprávky k SHMV - inventář	D	15 274,00	15 274,00	0,00
088100 - Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	D	21 783 326,60	21 783 326,60	0,00
112200 - Materiál na skladě - krmiva	F	870 751,29	870 751,29	0,00
112300 - Materiál na skladě - ochranné pomůcky	F	50 127,84	50 127,84	0,00
112400 - Materiál na skladě - nafta	F	7 437,75	7 437,75	0,00
112500 - Materiál na skladě - propagace	F	85 053,13	85 053,13	0,00
112600 - Materiál na skladě - archiv	F	6 776,43	6 776,43	0,00
112700 - Materiál na skladě - zdravotnický materiál	F	27 738,42	27 738,42	0,00
132100 - Zboží na skladě - UP	F	177 708,44	177 708,44	0,00
132200 - Zboží na skladě - gastro provoz	F	331 351,37	331 351,37	0,00
132300 - Zboží na skladě - UP Archa	F	15 730,40	15 730,40	0,00
132400 - Zboží na skladě - UP pokladna, DK, Infopult	F	373 868,15	373 868,15	0,00
132500 - Zboží na skladě - vstupenky	F	87 599,12	87 599,12	0,00
139100 - Ostatní zásoby - Zvířata v ZOO	F	21 099 810,00	21 099 810,00	0,00
241010 - Běžný účet ČS 9347502	D	55 511 962,35	55 511 962,35	0,00
241020 - Běžný účet ČS 9347692 - E-shop	D	371 943,80	371 943,80	0,00
241030 - Běžný účet ČS 8020612 - Dary	D	95 359,14	95 359,14	0,00
241040 - Běžný účet ČS 9347772 - Devizový EUR	D	390 187,93	390 187,93	0,00
241050 - Běžný účet ČS 9150152 - Dotační	D	10 805 635,86	10 805 635,86	0,00
241070 - Běžný účet ČS 9370032 - Platební karty	D	48 324,06	48 324,06	0,00
243100 - Běžný účet ČS 9150232 - FKSP	D	2 933 046,79	2 933 046,79	0,00
261100 - Pokladna - hlavní	F/D	457 841,00	457 841,00	0,00
261200 - Pokladna - gastro	F/D	101 280,00	101 280,00	0,00
261400 - Pokladna - valutová EUR	F/D	76 999,20	76 999,20	0,00
262100 - Peníze na cestě - pokladna	F/D	149 000,00	149 000,00	0,00

263100 - Ceniny - stravenky	F/D	102 750,00	102 750,00	0,00
311100 - Odběratelé - tuzemští	D	662 453,58	662 453,58	0,00
314100 - Krátkodobé poskytnuté zálohy	D	45 958,28	45 958,28	0,00
314200 - Krátkodobé poskytnuté zálohy - plyn	D	7 400,00	7 400,00	0,00
314300 - Krátkodobé poskytnuté zálohy - elektřina	D	162 107,44	162 107,44	0,00
314400 - Krátkodobé poskytnuté zálohy - vodné	D	58 296,37	58 296,37	0,00
315100 - Jiné pohledávky z hlavní činnosti	D	75 601,00	75 601,00	0,00
321100 - Dodavatelé - tuzemsko	D	6 286 386,04	6 286 386,04	0,00
321110 - Dodavatelé - tuzemsko investice	D	634 842,24	634 842,24	0,00
321200 - Dodavatelé - zahraniční	D	7 294,79	7 294,79	0,00
324100 - Krátkodobé přijaté zálohy	D	289,26	289,26	0,00
331100 - Zaměstnanci - mzdy	D	4 206 346,00	4 206 346,00	0,00
333200 - Jiné závazky vůči zaměstnancům - exekuce, výživné	D	36 735,00	36 735,00	0,00
336100 - Sociální zabezpečení-zaměstnanci	D	1 536 821,00	1 536 821,00	0,00
337100 - Zdravotní pojištění-zaměstnanci	D	664 401,00	664 401,00	0,00
342100 - Daň z příjmu ze záv.čin.-zaměstnanci-záloha na daň	D	420 203,00	420 203,00	0,00
342200 - Daň z příjmu ze záv.čin.-srážková daň (zvl.sazbou)	D	3 607,00	3 607,00	0,00
342300 - Silniční daň	D	4 500,00	4 500,00	0,00
343900 - DPH - FÚ	D	491 288,00	491 288,00	0,00
374200 - Krátkodobé přijaté zálohy na transfery-PnO	D	2 949 942,62	2 949 942,62	0,00
374300 - Krátkodobé přijaté zálohy na transfery-ostatní	D	903 186,00	903 186,00	0,00
377100 - Ostatní krátkodobé pohledávky-poukázky	D	29 442,00	29 442,00	0,00
377200 - Ostatní krátkodobé pohledávky-přefakturace	D	11 362,18	11 362,18	0,00
377400 - Ostatní krátkodobé pohledávky-bank.popl.FKSP	D	178,80	178,80	0,00
377600 - Ostatní krátkodobé pohledávky-Archa složenky	D	3 320,00	3 320,00	0,00
377700 - Ostatní krátkodobé pohledávky-plat.karty Kč ZOO	D	87 651,00	87 651,00	0,00
377740 - Ostatní krátkodobé pohledávky-plat.karty LS+DK	D	848,00	848,00	0,00
377750 - Ostatní krátkodobé pohledávky-plat.karty Gibon	D	40 495,00	40 495,00	0,00
377760 - Ostatní krátkodobé pohledávky-plat.karty vstupné Mark	D	35 140,00	35 140,00	0,00
378100 - Ostatní krátkodobé závazky-dary	D	94 184,00	94 184,00	0,00
378300 - Ostatní krátkodobé závazky-kulturní služby	D	374 040,00	374 040,00	0,00
378400 - Ostatní krátkodobé závazky-jiné	D	229,54	229,54	0,00
381100 - Náklady příštích období	D	304 279,95	304 279,95	0,00
383100 - Výdaje příštích období	D	693 566,69	693 566,69	0,00
384100 - Výnosy příštích období	D	1 105 853,12	1 105 853,12	0,00
388300 - Dohadné účty aktivní-transfery-ostatní	D	982 386,00	982 386,00	0,00
388400 - Dohadné účty aktivní-jiné	D	931,00	931,00	0,00
388500 - Dohadné účty aktivní-transfery investiční	D	5 292 209,78	5 292 209,78	0,00
389100 - Dohadné účty pasivní	D	700 190,50	700 190,50	0,00
401100 - Jmění účetní jednotky-fond dlouhodobého majetku	D	119 216 038,32	119 216 038,32	0,00
401200 - Nákupy a prodej zvířat	D	32 969,00	32 969,00	0,00

401300 - Narození a úhyny zvířat	D	1 386 829,00	1 386 829,00	0,00
401400 - Výměny a bezplatné převody zvířat	D	19 680 782,00	19 680 782,00	0,00
401700 - Úbytky zvířat - zkrmení	D	770,00	770,00	0,00
403200 - Transfery na pořízení DM - CAO 1 - snížení	D	60 535 729,33	60 535 729,33	0,00
403300 - Transfery na pořízení DM - Rozšíření a rozvoj areálu	D	116 376,00	116 376,00	0,00
403301 - Transfery na pořízení DM - Rozšíření a rozvoj areálu	D	5 292 209,78	5 292 209,78	0,00
411100 - Fond odměn	D	872 134,97	872 134,97	0,00
412200 - FKSP - základní přiděl	D	941 110,54	941 110,54	0,00
412210 - FKSP - dary určené do fondu	D	2 614 056,11	2 614 056,11	0,00
412300 - FKSP - příspěvek stravné	D	401 670,00	401 670,00	0,00
412400 - FKSP - sport, kultura	D	56 764,70	56 764,70	0,00
412600 - FKSP - penzijní připojištění	D	142 500,00	142 500,00	0,00
414200 - Rezervní fond - dary	D	15 338 193,80	15 338 193,80	0,00
414300 - Rezervní fond - ostatní čerpání	D	67 000,00	67 000,00	0,00
416200 - Fond reprodukce majetku - odpisy	D	9 534 395,38	9 534 395,38	0,00
416300 - Fond reprodukce majetku - investiční přísp. - zřizova	D	1 200 565,00	1 200 565,00	0,00
416400 - Fond reprodukce majetku - dary	D	20 683 521,87	20 683 521,87	0,00
416500 - Fond reprodukce majetku - pořízení a TZ HaN-DM	D	12 457 510,28	12 457 510,28	0,00
416600 - Fond reprodukce majetku - odvod odpisů	D	9 967 200,00	9 967 200,00	0,00
416700 - Fond reprodukce majetku - dotace ostatní	D	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00
472100 - Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	D	26 350 000,00	26 350 000,00	0,00
901100 - Podrozvahové účty - JDDNM 0-6.999	F/D	224 795,00	224 795,00	0,00
902100 - Podrozvahové účty - JDDHM 2.000-3.000	F/D	4 389 286,73	4 389 286,73	0,00
902200 - Podrozvahové účty - CITES	F/D	34 110,00	34 110,00	0,00
926100 - Dlouh. pod.pohl. z důvodu úpl.už.maj.jinou os.-dep.vl	D	8 510 826,00	8 510 826,00	0,00
942100 - Podrozvahové účty-kr.podmíněné pohledávky-dotace	D	475 000,00	475 000,00	0,00
955100 - Podrozvahové účty-dl.podmíněné pohledávky-dotace	D	1 350 000,00	1 350 000,00	0,00
968100 - Dlouh. pod.záv. z důvodu úpl.už.maj.jinou os.-dep.	D	1 947 058,19	1 947 058,19	0,00
999100 - Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům - dotace	D	1 825 000,00	1 825 000,00	0,00
999200 - Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům - deponace	D	6 563 767,81	6 563 767,81	0,00
999300 - Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům-D-KHM, CITES	D	4 648 191,73	4 648 191,73	0,00

3.7 FINANČNÍ FONDY

Fond kulturních a sociálních potřeb	
Počáteční stav fondu	4 179,78
Tvorba fondu	3 550 986,87
Základní příděl	936 930,76
Peněžní a jiné dary určené do fondu - sml.č. OLP/1204/2021	2 614 056,11
Čerpání fondu	600 934,70
Stravování	401 670,00
Kultura, tělovýchova a sport	56 764,70
Úhrada příspěvku na penzijní připojištění	142 500,00
Konečný stav fondu	2 954 231,95
Stav peněžních prostředků na bankovním účtu 243100	2 933 046,79
Převody pohybů v 12/2022	21 185,16
Zůstatek peněžních prostředků po započtení převodů	2 954 231,95
Rezervní fond	
Počáteční stav fondu	0,00
Tvorba fondu	15 338 193,80
Peněžní dary účelové - sml.č. OLP/1204/2021	15 338 193,80
Čerpání fondu	67 000,00
Ostatní čerpání	67 000,00
Konečný stav fondu	15 271 193,80
Stav peněžních prostředků na bankovním účtu	15 721 183,80
Fond investic	
Počáteční stav fondu	0,00
Tvorba fondu	56 418 482,25
Peněž.prostředky ve výši odpisů DNM a DHM	9 534 395,38
Investiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele	1 200 565,00
Investiční dotace ze st. fondů aj. veř. Rozpočtů	25 000 000,00
Peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů - sml.č. OLP/1204/2021	20 683 521,87
Čerpání fondu	22 424 710,28
Pořízení a techn. zhodnocení DNM a DHM	12 457 510,28
Odvod do rozpočtu zřizovatele	9 967 200,00
Konečný stav fondu	33 993 771,97
Stav peněžních prostředků na bankovním účtu	33 993 771,97
Fond odměn	
Počáteční stav fondu	0,00
Tvorba fondu	872 134,97
Tvorba fondu - sml.č. OLP/1204/2021	872 134,97
Čerpání fondu	0,00
Čerpání fondu	0,00
Konečný stav fondu	872 134,97
Stav peněžních prostředků na bankovním účtu	872 134,97

3.8 STAV POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ

Neuhrazené závazky a pohledávky po lhůtě splatnosti k 31.12.2023 vyplývající z neuhrazených dodavatelských a odběratelských faktur byly uhrazeny na začátku roku 2023.

Organizace dále eviduje neuhrazené pohledávky po lhůtě splatnosti za péči o zvířata v útulku Archa, na které byly na majitele vystaveny složenky.

Hodnota těchto pohledávek byla k 31.12.2023 3 320,- Kč. K 31.3.2023 bylo z této částky uhrazeno pouze 100,- Kč, tudíž zůstatek těchto pohledávek činí 3 220,- Kč.

3.9 VÝSLEDKY VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ KONTROLNÍ ČINNOSTI

Vnitřní kontrolní činnost byla prováděna dle plánu na rok 2022.

V roce 2022 v organizaci neproběhla kontrola prováděná externími subjekty.

3.10 NÁVRH NA ROZDĚLENÍ ZLEPŠENÉHO HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU

Přehled o hospodářském výsledku	
Ukazatel	Kč
Hospodářský výsledek	
- z hlavní činnosti	-1 150 401,68
- z jiné činnosti	3 025 893,90
celkem k 31. 12. 2022	1 875 492,22

Rozdělení hospodářského výsledku			
Ukazatel	stav k 31. 12. 2022	Příděl ze zlepšeného HV	Stav po přídělu
Rezervní fond	15 271 193,80	1500393,78	16 771 587,58
Fond odměn	872 134,97	375098,44	1 247 233,41
celkem	16 143 328,77	1875492,22	18 018 820,99

3.11 BILANCE MZDOVÝCH NÁKLADŮ ZA ROK 2022 - HLAVNÍ I VEDLEJŠÍ ČINNOST

	plán 2022	realita 2022
mzdové náklady	51 650 000	49 906 963
počet přepočtených zaměstnanců	125,00	121,73
průměrný plat vč. náhrady za pracovní neschopnost (bez OON)	32 114	32 070

Celkový plán mzdových prostředků na rok 2022 byl stanoven ve výši 51 650 000 Kč.

Průměrný měsíční plat včetně náhrad za dočasnou pracovní neschopnost činil 32 070 Kč.

Realita roku 2022 byla ovlivněna vysokou nemocností a reorganizací struktury Zoo Liberec.

4. ZÁVĚREČNÉ SLOVO ŘEDITELE ZOO LIBEREC

Vážení přátelé, dovoluji, abych uzavřel zprávu o činnosti Zoologické zahrady Liberec a jejích středisek: Centra pro zvířata v nouzi při Zoo Liberec - ARCHA, Městského střediska ekologické výchovy při Zoo Liberec - DIVIZNA a Kulturního a společenského centra při Zoo Liberec - LIDOVÉ SADY, a to za rok 2022.

Tak jako od 1. 7. do konce roku 2021 i po celý rok 2022 vedle sebe fungovaly dvě zoologické zahrady (městská a krajská). Od prvního dne roku 2023 však již v obrácené pozici. Veškeré činnosti a správu většiny majetku převzala krajská Zoo Liberec. A to včetně nových rozvojových pozemků za Sovovou ulicí, kolem opuštěného letního amfiteátru. Činnost městské Zoologické zahrady Liberec však zatím nemohla být úplně ukončena, kvůli pokračující udržitelnosti dotace SFŽP na dřívější výstavbu stanice pro handicapované živočichy, jež stále zůstává v majetku města. Tento stav bude na základě podepsaných smluv ukončen na konci roku 2023.

Rok 2022 patřil rozhodně k těm mimořádným a to především díky vnějším okolnostem. Dozvuky celospolečenských uzávěr a zpomalení ekonomiky, způsobené pandemií Covid-19, byly bohužel jen předehrou dalšího dějství společensko-ekonomické krize, jež odstartovala hanebná vojenská invaze vojsk Ruské federace na Ukrajinu a s tím spojená vlna válečných uprchlíků, zdražování energií, strmého růstu inflace, nervozity a názorového štěpení světové, evropské i české společnosti. Když píšeme na začátku roku 2023 tyto řádky, se však zdá, že nejen česká společnost, ale i naše organizace, Zoo Liberec, se vypořádala s nastalou situací se ctí. V prvním roce své znovu obnovené existence a za trvalou podporu města Liberce. Především pak ve spolupráci a s podporou nového zřizovatele, Libereckého kraje.

Vládní opatření, reagující na stále ještě probíhající pandemii, ovlivnila v jeho počátku i naše fungování v roce 2022. Přeci jen méně významně než v předchozích dvou letech. Především se dotkla fungování Kulturního společenského centra Lidové sady. Když už to vypadalo, že i „kulturák“ se po dvou letech uzávěr a omezení znovu nadechne k plnohodnotnému pořádání kulturních akcí pro neomezený počet návštěvníků, vypukla válka na Ukrajině a s ní potřeba najít v každém kraji a krajském městě dostatečný počet míst pro krátkodobé i dlouhodobé ubytování uprchlíků z válečné zóny. A tak se Lidové sady na půl roku znovu uzavřely pro veřejnost a v jejich prostorách vzniklo kapacitní nouzové centrum pro dočasné umístění uprchlíků. A byť nakonec nemuselo být plně využito, došlo k významnému odložení zahájení pořádání kulturních akcí a odloženo bylo i výběrové řízení na nového provozovatele restaurace Formanka. Jistotou satisfakcí pak bylo první pololetí kulturní sezóny 2022-2023 a značný zájem veřejnosti, reprezentovaný velkou naplněností většiny kulturních akcí. Nutno dodat, že pro uprchlíky nebyly sice využity sály Lidových sadů. V dalších prostorech ve správě Zoo Liberec se však několik skupin Ukrajinských občanů vystřídalo a čtyři z nich u nás zůstávají dodnes.

Všechny tyto popsané mimořádné události nesmí přerušit úspěchy roku 2022 v tradičních oblastech naší činnosti. Chovu ohrožených druhů zvířat, projektů na jejich ochranu v místech jejich přirozeného výskytu, vzdělávání lidí v oblasti ochrany přírody a v neposlední řadě pořádání kulturních programů a péče o naše návštěvníky. Přesto si zde dovoluji několik skutečností vyjmenovat. Uzavřená dohoda mezi městem Liberec a Libereckým krajem přinesla krom větší jistoty pro finanční zabezpečení každodenního provozu, také investiční příležitosti. Každý, kdo někdy nesl zodpovědnost za větší investice do veřejného majetku ví, že jejich dobrá příprava vyžaduje i přes velké nasazení dostatek času v řádu měsíců až let. Rekonstrukce stávajících pavilonů a především studie a projekty pro rozšíření areálu zoo na nové území za Sovovou ulicí, jsou stále v přípravě. Přesto mohli návštěvníci našich areálů pozorovat stavební ruch a jeho výsledky u projektů dříve připravených či s menšími nároky na přípravu.

Ještě před letní sezónou byl návštěvníkům předán k užívání revitalizovaný Dětský koutek s několika novými prvky. Významnou rekonstrukcí prošla budova Střediska ekologické výchovy Divizna, byla zahájena výstavba expozice pro novozélandské papoušky nestor kea, zahájena byla i rekonstrukce interiérů pavilonu primátů. Výraznými úpravami prošly interiéry tropického pavilonu a byla zahájena realizace nového bistra u dětské kontaktní zoo. Další projekty jsou v přípravě.

Dovoluji mi na závěr tohoto zamyšlení poděkovat všem, kteří nám po celý rok 2022 zachovali přízeň a podporu. Můj dík patří především zřizovateli zoologické zahrady, Libereckému kraji, Statutárnímu městu Liberec, Ministerstvu životního prostředí ČR, našim významným partnerům a mnoha dalším institucím, společnostem a jednotlivcům, kteří nás podpořili myšlenkově, materiálně i finančně.

Mé osobní poděkování pak patří kolegům ze Zoo Liberec a dobrovolníkům, kteří nám pomáhají. Především oni se zasloužili o vše dobré, co bylo pro zvířata a lidi v roce 2022 vykonáno!

Všem Vám patří můj dík.

MVDr. David Nejedlo
nehumánní lékař a první úředník zoo
v Liberci 20. 4. 2023